
Έγγραφο συνόδου

A9-0342/2023

6.11.2023

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τη δημιουργία θέσεων εργασίας: δίκαιη μετάβαση και επενδύσεις
αντικτύπου
(2022/2170(INI))

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

Εισηγήτρια: Sara Matthieu

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	30
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	31
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	38
ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	39

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με τη δημιουργία θέσεων εργασίας: δίκαιη μετάβαση και επενδύσεις
αντικτύπου
(2022/2170(INI))**

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, σχετικά με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα¹,
- έχοντας υπόψη τη συμφωνία που συνήφθη κατά την 21η Διάσκεψη των Μερών της σύμβασης-πλασιού του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή (COP) στις 12 Δεκεμβρίου 2015 στο Παρίσι (συμφωνία του Παρισιού),
- έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για μια δίκαιη μετάβαση προς περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομίες και κοινωνίες για όλους, που εγκρίθηκαν το 2015,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 2019, με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» (COM(2019)0640),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 14ης Ιουλίου 2021, με τίτλο «Προσαρμογή στον στόχο του 55 %: υλοποίηση του στόχου της ΕΕ για το κλίμα με ορίζοντα το 2030 στην πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα» (COM(2021)0550),
- έχοντας υπόψη τη δήλωση με τίτλο «Supporting the Conditions for a Just Transition Internationally» [Υποστήριξη των συνθηκών για μια δίκαιη μετάβαση σε διεθνές επίπεδο], της 4ης Νοεμβρίου 2021, που εγκρίθηκε στην COP26 στη Γλασκόβη,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 23ης Φεβρουαρίου 2022, σχετικά με την αξιοπρεπή εργασία παγκοσμίως για μια παγκόσμια δίκαιη μετάβαση και βιώσιμη ανάκαμψη (COM(2022)0066),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2021, σχετικά με το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων (COM(2021)0102),
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης²,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας³,

---

¹ ΕΕ C 243 της 27.6.2022, σ. 35.

² ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 1.

³ ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17.

- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013⁴,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/691 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους απολυμένους εργαζόμενους (ΕΤΠ) και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1309/2013⁵,
- έχοντας υπόψη το Ευρωπαϊκό Ταμείο Εκσυγχρονισμού, όπως ορίζεται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/1001 της Επιτροπής, της 9ης Ιουλίου 2020, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τη λειτουργία του Ταμείου Εκσυγχρονισμού για τη στήριξη επενδύσεων στον εκσυγχρονισμό των ενεργειακών συστημάτων και στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης ορισμένων κρατών μελών⁶,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 17ης Σεπτεμβρίου 2020, με τίτλο «Μια αξιολόγηση σε επίπεδο ΕΕ των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα – Τόνωση της πράσινης μετάβασης και προώθηση της οικονομικής ανάκαμψης μέσω ενοποιημένου σχεδιασμού για την ενέργεια και το κλίμα» (COM(2020)0564),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 17ης Ιανουαρίου 2023, με τίτλο «Αξιοποίηση ταλέντων στις περιφέρειες της Ευρώπης» (COM(2023)0032),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου 2020, με τίτλο «Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο δεξιοτήτων για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα» (COM(2020)0274),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Μαΐου 2021, με τίτλο «Επικαιροποίηση της νέας βιομηχανικής στρατηγικής του 2020: προς μια ισχυρότερη ενιαία αγορά για την ανάκαμψη της Ευρώπης»(COM(2021)0350),
- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2019, σχετικά με την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους⁷,
- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2020, σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα⁸,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/955 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023, για τη σύσταση Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060⁹,

⁴ ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 21.

⁵ ΕΕ L 153 της 3.5.2021, σ. 48.

⁶ ΕΕ L 221 της 10.7.2020, σ. 107.

⁷ ΕΕ C 387 της 15.11.2019, σ. 1.

⁸ ΕΕ C 417 της 2.12.2020, σ. 1.

⁹ ΕΕ L 130 της 16.5.2023, σ. 1.

- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, σχετικά με μια ευρωπαϊκή προσέγγιση για τα μικροδιαπιστευτήρια για τη διά βίου μάθηση και την απασχολησιμότητα¹⁰,
- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών, της 25ης Μαΐου 2023, με τίτλο «Εξάλειψη της μακροχρόνιας ανεργίας: η τοπική και περιφερειακή σκοπιά»,
- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, για τους ατομικούς λογαριασμούς μάθησης¹¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, με ημερομηνία 15 Ιανουαρίου 2013, που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την ενημέρωση και τη διαβούλευση με τους εργαζομένους, την πρόβλεψη και τη διαχείριση των αναδιαρθρώσεων¹²,
- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 2023, σχετικά με την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 6ης Ιουλίου 2022 σχετικά με το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κοινωνική οικονομία¹³,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 1ης Ιουνίου 2023 σχετικά με την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου¹⁴,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με μία ισχυρή κοινωνική Ευρώπη για δίκαιες μεταβάσεις¹⁵,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Μαρτίου 2023 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών: προτεραιότητες στην απασχόληση και κοινωνικές προτεραιότητες για το 2023¹⁶,
- έχοντας υπόψη την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2023, σχετικά με τη διαφάνεια και την ακεραιότητα των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση (ΠΚΔ) δραστηριοτήτων αξιολόγησης (COM(2023)0314),
- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2023, για την ανάπτυξη των συνθηκών-πλαίσιο για την κοινωνική οικονομία,
- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής, της 16ης Μαρτίου 2023, για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής προϊόντων τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης (πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών

¹⁰ ΕΕ C 243 της 27.6.2022, σ. 10.

¹¹ ΕΕ C 243 της 27.6.2022, σ. 26.

¹² ΕΕ C 440 της 30.12.2015, σ. 23.

¹³ ΕΕ C 47 της 7.2.2023, σ. 171.

¹⁴ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2023)0218.

¹⁵ ΕΕ C 445 της 29.10.2012, σ. 75.

¹⁶ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2023)0079.

καθαρών εκπομπών) (COM(2023)0161),

- έχοντας υπόψη την οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ¹⁷ (οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις),
  - έχοντας υπόψη την απόφαση (ΕΕ) 2023/936 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023, σχετικά με το ευρωπαϊκό έτος Δεξιοτήτων¹⁸,
  - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 16ης Μαρτίου 2023, με τίτλο «Μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ: προοπτικές μετά το 2030» (COM(2023)0168),
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (A9-0342/2023),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πράσινη μετάβαση, εάν τύχει καλής διαχείρισης και επαρκούς υποστήριξης, θα επεκτείνει σημαντικά τις οικονομικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την ενεργειακή απόδοση και την κυκλική οικονομία, και θα οδηγήσει παράλληλα στον μετασχηματισμό άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων και των δυνατοτήτων τους όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πράσινη μετάβαση θα προσθέσει έως και 2 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας στην ΕΕ βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα και έως και 10 εκατομμύρια επιπλέον θέσεις εργασίας όσο θα επιτυγχάνεται πρόοδος στη μετάβαση¹⁹· λαμβάνοντας υπόψη ότι για κάθε επένδυση 1 εκατομμυρίου EUR στην ενεργειακή ανακαίνιση κτιρίων, αναμένεται να δημιουργηθούν κατά μέσο όρο 18 θέσεις εργασίας στην ΕΕ²⁰· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με μελέτες, η κυκλική οικονομία θα μπορούσε να συμβάλει στη δημιουργία περίπου 700 000 θέσεων εργασίας μόνο στην ΕΕ έως το 2030²¹· λαμβάνοντας υπόψη ότι η επαναχρησιμοποίηση είναι μια κυκλική δραστηριότητα έντασης εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κοινωνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της επαναχρησιμοποίησης εκτιμάται ότι δημιουργούν περίπου 70 θέσεις εργασίας ανά 1 000 τόνους συλλεγόμενων υλικών²².
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι απαιτείται επείγουσα δράση για τον μετριασμό των

¹⁷ ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65.

¹⁸ ΕΕ L 125 της 11.5.2023, σ. 1.

¹⁹ Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για το Κλίμα, «Perspectives on a European green recovery from the COVID-19 pandemic – Summary report» (Προοπτικές για μια ευρωπαϊκή πράσινη ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19 — Συνοπτική έκθεση), Απρίλιος 2021.

²⁰ Renovate Europe, «Building renovation: a kick-starter for the EU recovery», σ. 3, διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://www.renovate-europe.eu/wp-content/uploads/2020/06/BPIE-Research-Layout_FINALPDF_08.06.pdf.

²¹ <https://www.europarl.europa.eu/news/el/headlines/economy/20151201STO05603/kukliki-oikonomia-chrisimopoiise-to-xana>.

²² Ενημερωτικό σημείωμα του RREUSE με τίτλο «Job creation in the re-use sector: data insights from social enterprises» (Δημιουργία θέσεων εργασίας στον τομέα της επαναχρησιμοποίησης: στοιχεία σχετικά με τις κοινωνικές επιχειρήσεις), διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.rreuse.org/wp-content/uploads/04-2021-job-creation-briefing.pdf>.

επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στο περιβάλλον, την οικονομία, την απασχόληση, την ευημερία και την υγεία στους χώρους εργασίας σε όλους τους τομείς· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κλιματική αλλαγή εγκυμονεί κινδύνους αύξησης της εργασιακής ανασφάλειας, της επισφαλούς εργασίας και των κινδύνων για την υγεία των εργαζομένων, ιδίως στους τομείς της γεωργίας, της μεταποίησης τροφίμων και της φιλοξενίας²³· λαμβάνοντας υπόψη ότι η σημασία της καταπολέμησης των κοινωνικών συνεπειών της κλιματικής αλλαγής έχει διαπιστωθεί, αλλά ότι απαιτούνται ακόμη συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής·

- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σημαντικό να αξιοποιηθούν τεχνολογίες όπως η τεχνητή νοημοσύνη, χωρίς όμως να υπερεκτιμάται η συμβολή τους και να δημιουργούνται μη ρεαλιστικές προσδοκίες·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ένας κοινός ορισμός της «πράσινης οικονομίας» και των «πράσινων θέσεων εργασίας», καθώς και ακριβείς μέθοδοι για την εκτίμηση του μεγέθους τους, του ρυθμού ανάπτυξής τους και της σχετικής απασχόλησης, είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική πρόβλεψη και διαχείριση των αλλαγών, διασφαλίζοντας παράλληλα τον στοχευμένο σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής· λαμβάνοντας υπόψη ότι ένας κοινός ορισμός θα παρείχε σαφήνεια και συνοχή και θα επέτρεπε στις αρμόδιες αρχές να συγκεντρώσουν τις πολύ αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου να αντιμετωπίσουν τη σπανιότητα των δεδομένων παρακολούθησης και αξιολόγησης που δημιουργεί ένα δύσκολο περιβάλλον για τη διατύπωση συγκεκριμένων και στοχευμένων συστάσεων πολιτικής· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) ορίζει τις «πράσινες θέσεις εργασίας» ως αξιοπρεπή απασχόληση σε πράσινους οικονομικούς τομείς που παράγουν περιβαλλοντικά επωφελή αγαθά ή υπηρεσίες, ή σε διατομεακούς ρόλους που συμβάλλουν σε φιλικές προς το περιβάλλον διαδικασίες παραγωγής· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και δραστηριότητες στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, της εκπαίδευσης και της περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένης της φροντίδας παιδιών και της μακροχρόνιας φροντίδας, προκειμένου να υποστηριχτεί η υπόλοιπη οικονομία στην πορεία οικολογικού προσανατολισμού της· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εν λόγω θέσεις εργασίας είναι επίσης απαραίτητες υπό το πρίσμα των νέων απειλών για την υγεία που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και τη ρύπανση²⁴·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια δίκαιη μετάβαση θα πρέπει να διασφαλίζει την κοινωνική ένταξη και να ενεργοποιεί και να αξιοποιεί τις τεράστιες δυνατότητες για τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας σε όλα τα επίπεδα δεξιοτήτων, την καταπολέμηση των διακρίσεων στην εργασία, την εξασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας και την αύξηση των εργασιακών προτύπων σε όλους τους τομείς· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πολιτικές δίκαιης μετάβασης θα πρέπει να επικεντρωθούν πρώτα στις περισσότερο πληγείσες κοινότητες και στις περισσότερο ευάλωτες ομάδες· λαμβάνοντας υπόψη ότι η δίκαιη μετάβαση θα πρέπει να ενσωματωθεί με μια διατομεακή προσέγγιση στη

²³ Έκθεση αριθ. 6/2020 του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, «Monitoring and evaluation of national adaptation policies throughout the policy cycle» (Παρακολούθηση και αξιολόγηση των εθνικών πολιτικών προσαρμογής καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου πολιτικής).

²⁴ Ευρωπαϊκή Ένωση, Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης: κανείς να μη μείνει στο περιθώριο, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/finance-and-green-deal/just-transition-mechanism_el

νομοθεσία και την πολιτική της ΕΕ και των κρατών μελών, διασφαλίζοντας τη συμπερίληψη των νέων και των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων, των γυναικών, των ατόμων με αναπηρία και των εργαζομένων από μειονεκτούσες περιοχές και μειονεκτούντα κοινωνικοοικονομικά περιβάλλοντα· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για τη ΔΟΕ, δίκαιη μετάβαση σημαίνει πράσινη οικονομία κατά τρόπο που να είναι όσο το δυνατόν πιο δίκαιος και χωρίς αποκλεισμούς για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, με δημιουργία αξιοπρεπών ευκαιριών εργασίας και διασφάλιση ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο²⁵· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για την Επιτροπή, ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης αποτελεί βασικό εργαλείο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία θα λάβει χώρα με δίκαιο τρόπο, χωρίς να μείνει κανείς στο περιθώριο, και θα ωφελήσει, μεταξύ άλλων, τους πιο ευάλωτους στη μετάβαση ανθρώπους και πολίτες²⁶.

- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια ολιστική και φιλόδοξη πολιτική απάντηση σε επίπεδο ΕΕ είναι απαραίτητη για να μεγιστοποιηθεί το δυναμικό απασχόλησης της μετάβασης και να αποφευχθεί η αύξηση της ανεργίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η δίκαιη μετάβαση βασίζεται στη θέσπιση πολιτικών για περιβαλλοντικά βιώσιμη ανάπτυξη και οικονομίες σε συνδυασμό με αποτελεσματικά μέτρα για την εξάλειψη της φτώχειας και την παροχή αξιοπρεπούς εργασίας για όλους· λαμβάνοντας υπόψη ότι η απασχόληση και η κοινωνική πολιτική στη δίκαιη μετάβαση θα πρέπει να περιλαμβάνουν την εστίαση σε ενέργειες για τη διατήρηση, την προστασία, την αποκατάσταση και τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών οικοσυστημάτων, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να αντιμετωπιστούν οι κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις με μέτρα για τη διασφάλιση της ανθρώπινης ευημερίας, της ανθεκτικότητας των οικοσυστημάτων και οφελών για τη βιοποικιλότητα²⁷.
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουν αναδυθεί καινοτόμες πρωτοβουλίες άμεσης απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο σε διάφορα κράτη μέλη, όπως το «Territoires zéro chômeur de longue durée» στη Γαλλία και το Βέλγιο, το «Territori a disoccupazione zero» στην Ιταλία, το «Job Guarantee» στην Αυστρία, το «Basisbaan» στις Κάτω Χώρες και το «Solidarity Basic Income» στη Γερμανία· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τοπικές θέσεις εργασίας που δημιουργούνται στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών αυτών αποτελούν συχνά μέρος του τομέα της κοινωνικής οικονομίας και υλοποιούν έργα που καλύπτουν τις ανεκπλήρωτες κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες της κοινωνίας δίνοντας προτεραιότητα στη φροντίδα και τις πράσινες υπηρεσίες·

---

²⁵ ΔΟΕ, Green jobs (Πράσινες θέσεις εργασίας), Frequently Asked Questions on just transition (Συχνές ερωτήσεις σχετικά με τη δίκαιη μετάβαση): https://www.ilo.org/global/topics/green-jobs/WCMS_824102/lang-en/index.htm.

²⁶ Ευρωπαϊκή Ένωση, Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης: κανείς να μη μείνει στο περιθώριο, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/finance-and-green-deal/just-transition-mechanism_el

²⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας, «The vital role of nature-based solutions in a nature positive economy» (Ο ζωτικός ρόλος των λύσεων που βασίζονται στη φύση σε μια θετική για τη φύση οικονομία), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2022, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/85aeb571-c69c-11ec-b6f4-01aa75ed71a1> και ΔΟΕ, Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και Διεθνής Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης, «Decent Work in Nature-Based Solutions» (Αξιοπρεπής εργασία σε λύσεις που βασίζονται στη φύση), 2022, διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/documents/publication/wcms_863035.pdf

- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων προβλέπει ότι τουλάχιστον το 78 % του πληθυσμού ηλικίας 20 έως 64 ετών θα πρέπει να απασχολείται έως το 2030 και ότι τουλάχιστον το 60 % όλων των ενηλίκων θα πρέπει να συμμετέχουν σε κατάρτιση κάθε χρόνο·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι χρειάζονται περισσότερα κίνητρα για δημόσιες προμήθειες και επενδύσεις στην τοπική απασχόληση χωρίς αποκλεισμούς και αποτελεσματικές κυκλικές λύσεις στους τομείς της επαναχρησιμοποίησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης, μεταξύ άλλων μέσω μέτρων ανάπτυξης ικανοτήτων για τους δημόσιους προμηθευτές, ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση κοινωνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην κυκλική οικονομία σε ευκαιρίες υποβολής προσφορών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενίσχυση της ικανότητας των δημόσιων διοικήσεων σε όλα τα επίπεδα είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ και την αποτελεσματική εφαρμογή της περιβαλλοντικής και κλιματικής νομοθεσίας, και συνοδεύεται από σημαντικές δυνατότητες δημιουργίας θέσεων εργασίας·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περισσότεροι τομείς στους οποίους αναμένεται να προκύψουν ευκαιρίες απασχόλησης κατά τη μετάβαση σε κλιματικά ουδέτερες οικονομίες εξακολουθούν να είναι σε μεγάλο βαθμό ανδροκρατούμενοι²⁸· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού είναι ιδιαίτερα διαδεδομένες σε τομείς με χαμηλή ποιότητα εργασίας και σε τομείς όπου υπάρχει διαχωρισμός με βάση το φύλο²⁹· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αγορές εργασίας που είναι διαχωρισμένες με βάση το φύλο αντικατοπτρίζουν συστηματικές διαφορές μεταξύ των φύλων όσον αφορά την πρόσβαση στη σχετική εκπαίδευση και κατάρτιση και τα επαγγελματικά στερεότυπα για το φύλο, τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν το νωρίτερο δυνατόν προκειμένου να αντιστραφεί η τάση αυτή³⁰·
- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, πρέπει να διασφαλιστεί η ευημερία των εργαζομένων και των κοινωνιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία θα επηρεάσει τους εργαζόμενους και τις κοινωνίες, καθώς ορισμένοι εργαζόμενοι αναμένεται να απολυθούν και ολόκληρες περιοχές και βιομηχανίες που εξαρτώνται από τα ορυκτά καύσιμα θα πρέπει να επανασχεδιαστούν έως το 2050· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εργαζόμενοι θα χρειαστούν κατάρτιση, νέες ευκαιρίες απασχόλησης και ενδέχεται να χρειαστεί να μετεγκατασταθούν· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ιδιαίτερα ρυπογόνοι τομείς και δραστηριότητες θα υποστούν σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές που σχετίζονται με τον οικολογικό προσανατολισμό τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τομείς αυτοί είναι συχνά συγκεντρωμένοι σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο· λαμβάνοντας υπόψη ότι,

²⁸ Culot, M. και Wiese, K., Reimagining work for a just transition, Ευρωπαϊκό Γραφείο Περιβάλλοντος, Βρυξέλλες, 2022, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eeb.org/library/reimagining-work-for-a-just-transition/>.

²⁹ Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας, «EU lack of labour won't be solved by skills alone: Improving job quality is key» (Η έλλειψη εργατικού δυναμικού στην ΕΕ δεν θα επιλυθεί μόνο με δεξιότητες: η βελτίωση της ποιότητας των θέσεων εργασίας είναι καίριας σημασίας), διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.eurofound.europa.eu/en/blog/2023/eu-lack-labour-wont-be-solved-skills-alone-improving-job-quality-key#:~:text=An%20analysis%20of%20data%20from,and%20unsocial%20working%20hours%2C%20among>.

³⁰ EU Science Hub, «Gender gap in education and employment» (Το χάσμα μεταξύ των φύλων στην εκπαίδευση και την απασχόληση), https://joint-research-centre.ec.europa.eu/scientific-activities-z/gender-gaps-education-and-employment_en.

ως εκ τούτου, η μετάβαση θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στους κατοίκους των εν λόγω περιοχών και στις θέσεις εργασίας που πληρούνται κυρίως από εργαζόμενους μέσης ειδίκευσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η επέκταση των πράσινων οικονομικών δραστηριοτήτων μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά εάν η κοινωνικοοικονομική διάσταση δεν ληφθεί επαρκώς υπόψη και οι αναγκαίες επενδύσεις δεν σχεδιαστούν επαρκώς και σωστά· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνέπειες της πράσινης μετάβασης είναι άνισα κατανεμημένες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα εδάφη της³¹.

- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εργαζόμενοι και οι κοινότητες που βρίσκονται ήδη σε ευάλωτες καταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων στην άτυπη οικονομία, διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο η πηγή εισοδήματός τους να επηρεαστεί από τη μετάβαση·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 θα απαιτήσει επαρκείς επενδύσεις και πρόβλεψη των αλλαγών καθώς και κατάλληλης συνθήκης-πλαίσιο για τη στήριξη των μεταβάσεων στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των απαραίτητων διαδικασιών εξειδίκευσης, επανεκπαίδευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων που προσφέρουν πρόσβαση σε θέσεις εργασίας με επαρκείς αμοιβές και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, καθώς και την αντιμετώπιση εμποδίων όπως οι ελλείψεις δεξιοτήτων και οι ελλείψεις εκπαιδευτών και καθηγητών· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι ζωτικής σημασίας να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των μειονεκτουσών ομάδων και των τοπικών και περιφερειακών αγορών εργασίας που επηρεάζονται περισσότερο από τη μετάβαση αυτή προκειμένου να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (CEDEFOP), η έλλειψη ειδικευμένων εργαζομένων για τον σχεδιασμό επισκευάσιμων και επαναχρησιμοποιήσιμων προϊόντων και τεχνολογιών μπορεί να ενισχύσει την απροθυμία των παραγωγών να αρχίσουν να τα παράγουν· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κυκλική οικονομία παρέχει την ευκαιρία να αναζωογονηθούν οι μεταποιητικές βιομηχανίες μέσω της ανανέωσης της παραγωγής και μέσω στρατηγικών όπως η ανακατασκευή, η ανακαίνιση και η επισκευή· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εστίαση στις πληροφορίες για τις δεξιότητες είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση των απαιτήσεων της πράσινης οικονομίας και την κατανόηση των τομεακών και τοπικών αναγκών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πολιτικές δίκαιης μετάβασης θα πρέπει να ενσωματώνουν τις προσπάθειες εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη στήριξη των μειονεκτούντων εργαζομένων και μειονεκτουσών κοινοτήτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εταιρικές σχέσεις μεταξύ του ιδιωτικού τομέα, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των κοινωνικών εταίρων είναι ζωτικής σημασίας για τον προσδιορισμό των τρεχουσών και μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες, γεγονός που απαιτεί αυξημένες επενδύσεις στην επαγγελματική εκπαίδευση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι εκτός από τη διασφάλιση ότι αρκετοί από τους εισερχόμενους στην αγορά εργασίας αποκτούν τις δεξιότητες που απαιτούνται για την οικονομία του

---

³¹ Rodriguez-Pose, A. και Bartalucci, F., Regional vulnerability to the green transition — Single Market Economics Papers, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2023, https://www.google.lu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiB8bSIweuBAxWdhv0HHQL1AmkQFnoECA8QAQ&url=https%3A%2F%2Fsingle-market-economy.ec.europa.eu%2Fdocument%2Fdownload%2F78a5cb8e-4834-4670-8a01-5f4d4706739e_en&usq=AOvVaw0EIJqo_5H3ZPI4oy5wJ6VX&opi=89978449.

μέλλοντος, μια άλλη πρόκληση έγκειται στην ανάγκη αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης των εργαζομένων, ιδίως για την κάλυψη των τρεχουσών και εξελισσόμενων αναγκών της αγοράς εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό μπορεί να είναι δύσκολο για τους μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένους και ιδιαίτερα για τους εργαζόμενους χαμηλής ειδίκευσης, καθώς μπορεί να δυσκολευτούν να «αναβαθμίσουν τις δεξιότητές» τους και να ανταγωνιστούν για νέες θέσεις εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει επίσης μια γεωγραφική δυσκολία ως προς το ότι μπορεί να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας στην οικονομία με χαμηλό ισοζύγιο άνθρακα σε τοποθεσίες πολύ διαφορετικές από εκείνες που υφίστανται απώλεια θέσεων εργασίας, και, ως εκ τούτου, οι προσπάθειες εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να συνδεθούν με μια πολιτική δίκαιης μετάβασης· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μειονεκτούντες εργαζόμενοι και οι μειονεκτούσες κοινότητες θα χρειαστούν στοχευμένη βοήθεια ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα μείνουν στο περιθώριο·

- IE. λαμβάνοντας υπόψη ότι απαιτούνται περισσότερες επενδύσεις στην επαγγελματική εκπαίδευση και στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εργοδότες γνωρίζουν καλύτερα το εργατικό δυναμικό, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που χρειάζονται· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σημαντικό να αντιστοιχιστούν οι ανάγκες αυτές με τις προσδοκίες των ανθρώπων και να ενισχυθεί η ανάπτυξη της Ευρώπης·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ύπαρξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού που αντιστοιχεί στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη, ενισχύει την καινοτομία και βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκμάθηση ή η βελτίωση ορισμένων βασικών δεξιοτήτων είναι πιθανό να έχει μεγαλύτερη σημασία για την απασχολησιμότητα ενός προσώπου από τις δεξιότητες και τις ικανότητες υψηλής ειδίκευσης ορισμένων επαγγελματιών ή τεχνολογιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ικανότητες αλφαριθμητισμού και αριθμητισμού, καθώς και λήψης αποφάσεων, ομαδικής εργασίας και επικοινωνίας, είναι κρίσιμη σημασίας, καθώς επηρεάζουν την ικανότητα των ανθρώπων να λειτουργούν καλά σε ομάδες, ενισχύοντας έτσι την προσαρμοστικότητά τους και την επαγγελματική τους κινητικότητα·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, οι τεχνολογικές αλλαγές, οι μετασχηματισμοί της αλυσίδας εφοδιασμού και οι μεταβαλλόμενες προσδοκίες των καταναλωτών δημιουργούν ταυτόχρονα ζήτηση για νέες θέσεις εργασίας και δεξιότητες σε βιομηχανίες και περιφέρειες και προσφέρουν νέες ευκαιρίες για τους εργαζομένους, τους εργοδότες και την οικονομία της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι θετικοί αυτοί παράγοντες αντισταθμίζονται από τις αυξανόμενες γεωοικονομικές εντάσεις και τον υψηλό πληθωρισμό που έχουν γίνει αιτία κρίσης ως προς το κόστος ζωής·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το επενδυτικό κενό στη δράση για το κλίμα έχει εκτιμηθεί από την Επιτροπή σε 520 δισεκατομμύρια EUR ετησίως έως το 2030³²· λαμβάνοντας υπόψη ότι θα χρειαστούν περαιτέρω επενδύσεις για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών και πολιτικών για την κλιματική δικαιοσύνη· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αναγκαίο να αναλυθεί καλύτερα η έκταση αυτού του επενδυτικού κενού προκειμένου να ενισχυθεί η

---

³² Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου 2022, με θέμα «Προς μια πράσινη, ψηφιακή και ανθεκτική οικονομία: το ευρωπαϊκό μας μοντέλο ανάπτυξης» (COM(2022)0083).

οικονομία της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι απαιτούνται τόσο δημόσιες όσο και ιδιωτικές επενδύσεις προκειμένου να γεφυρωθεί αυτό το χάσμα· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αναγκαίο να οικοδομηθεί η διοικητική και τεχνική ικανότητα των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν πολλές δυσκολίες όσον αφορά την αποτελεσματική διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ σε τοπικό επίπεδο·

- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι νέοι αποτελούν τη βάση για την επίτευξη βιώσιμης οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας στην Ευρώπη και αποτελούν βασική προτεραιότητα για την ΕΕ, όπως επιβεβαιώνεται από την ευρωπαϊκή στρατηγική για τη νεολαία και τις ενισχυμένες Εγγυήσεις για τη Νεολαία και, ως εκ τούτου, απαιτείται η λήψη κατά προτεραιότητα μέτρων για την υποστήριξη, την προστασία, την καθοδήγηση και την ένταξή τους, και αξίζουν να επωφεληθούν πλήρως από τις νέες ευκαιρίες απασχόλησης που δημιουργεί η πράσινη μετάβαση·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενίσχυση της δημοκρατίας στον χώρο εργασίας έχει ευεργετικές συνέπειες για τους εργαζομένους, τις επιχειρήσεις και ολόκληρη την οικονομία και είναι καίριας σημασίας για μια επιτυχημένη και δίκαιη μετάβαση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η δικαιοσύνη, η συμπεριληπτικότητα και η επιτυχία της πράσινης μετάβασης θα πρέπει να εδραιωθούν στον ίδιο τον ορισμό της μέσω της ουσιαστικής συμμετοχής, της παροχής πληροφοριών και της διαβούλευσης με όλους τους εργαζομένους, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και τους εκπροσώπους των εργαζομένων σε κάθε περιοχή της Ευρώπης, όσον αφορά τη διακυβέρνηση των εταιρικών και κλαδικών μεταβάσεων και την πρόβλεψη και την κοινωνική διαχείριση των αλλαγών σε όλα τα επίπεδα· λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στην πράσινη μετάβαση της αγοράς εργασίας είναι καίριας σημασίας για την πρόβλεψη των αλλαγών και την παροχή κατάλληλων απαντήσεων πολιτικής· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομεακός κοινωνικός διάλογος έχει αποδυναμωθεί σε ορισμένες περιφέρειες· λαμβάνοντας υπόψη ότι θα πρέπει να προωθηθούν και να ενισχυθούν η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και η κάλυψη των συλλογικών συμβάσεων, ιδίως σε νέους και αναδυόμενους τομείς·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι δημογραφικές αλλαγές, όπως η γήρανση του πληθυσμού, θα απαιτήσουν την υιοθέτηση στοχευμένων στρατηγικών προκειμένου να υπάρξει προσαρμογή στις εν λόγω αλλαγές, όπως μέσω προσαρμογών των χώρων εργασίας·
- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το δικαίωμα στην εργασία είναι δικαίωμα που κατοχυρώνεται στον Ευρωπαϊκό Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σημαντικό να συμπληρωθούν οι οικονομικές επιδόσεις των επιχειρήσεων και οι εξωοικονομικές πρακτικές τους να στραφούν προς πιο βιώσιμες δραστηριότητες και επενδύσεις·

Πράσινη οικονομία και ευκαιρίες απασχόλησης για την αγορά εργασίας

1. τονίζει ότι η μετάβαση σε βιώσιμες, ανανεώσιμες και κυκλικές οικονομίες και κοινωνίες αποτελεί ευκαιρία τόσο για τη δημιουργία σημαντικού αριθμού νέων θέσεων εργασίας όσο και για τη μετατροπή των υφιστάμενων σε πράσινες και βιώσιμες θέσεις εργασίας στους περισσότερους τομείς· σημειώνει επίσης τις πιθανές περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες, ιδίως όσον αφορά την επιδείνωση των

υφιστάμενων ανισοτήτων, εάν η μετάβαση δεν προβλεφθεί σωστά, δεν καθοδηγηθεί και δεν χρηματοδοτηθεί σημαντικά και εάν οι πράσινες πολιτικές δεν περιλαμβάνουν διατάξεις για το κλίμα και την κοινωνική δικαιοσύνη· επισημαίνει ότι μια Πράσινη Συμφωνία επικεντρωμένη σε επενδύσεις για τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία απαλλαγμένη από ανθρακούχες εκπομπές θα πρέπει, ταυτόχρονα, να στηρίζει και να επενδύει στους ανθρώπους που επηρεάζονται από τη μετάβαση, ώστε να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο· τονίζει τη σημασία αναγκαίων επενδύσεων και εξορθολογισμένων διαδικασιών, καθώς και της συμμετοχής των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ)·

2. πιστεύει ότι τα ταμεία της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, τα οποία αποσκοπούν στην εδαφική, οικονομική και κοινωνική συνοχή, είναι ζωτικής σημασίας για τη στήριξη της μετάβασης προς την κλιματικά ουδέτερη και διασφαλίζουν παράλληλα ευκαιρίες απασχόλησης υψηλής ποιότητας στις περιφέρειες, καθώς και ευκαιρίες απόκτησης δεξιοτήτων, επανειδίκευσης και αναβάθμισης δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, ώστε να μη μείνει κανείς στο περιθώριο·
3. επικροτεί την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ: προοπτικές μετά το 2030», που αποσκοπεί στον εξορθολογισμό και την απλούστευση των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων κατά 25 % για κάθε έναν από τους πράσινους, ψηφιακούς και οικονομικούς θεματικούς τομείς και την υποβολή πρότασης από την Επιτροπή για την επίτευξη του στόχου αυτού έως το φθινόπωρο του 2023· καλεί την Επιτροπή να επιδείξει ταχέως τη δέσμευση αυτή, ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα όλων των επιχειρήσεων στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, και να ενισχυθούν οι βασικές προϋποθέσεις για κοινωνική δικαιοσύνη και ευημερία· υπενθυμίζει ότι οι ΜΜΕ αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της κοινωνικής μας συνοχής·
4. σημειώνει ότι η δυνατότητα δημιουργίας θέσεων εργασίας της πράσινης μετάβασης συνδέεται επίσης με περιβαλλοντικά και οικονομικά βιώσιμες δραστηριότητες, όπως η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η ανακαίνιση, η επισκευή και η επαναχρησιμοποίηση κτιρίων, οι μεταφορές χωρίς εκπομπές ρύπων και η βιολογική γεωργία, οι οποίες απαιτούν πιθανότατα μεγαλύτερη ένταση εργασίας από τις δραστηριότητες που αντικαθιστούν³³· υπογραμμίζει ότι, πέραν του γεγονότος ότι παρέχουν θέσεις εργασίας, οι εν λόγω τομείς διαδραματίζουν επίσης καθοριστικό ρόλο για τη διασφάλιση ότι η μετάβαση είναι δίκαιη και προς όφελος όλων· τονίζει ότι, παρότι η στροφή προς τη βιωσιμότητα είναι ζωτικής σημασίας, είναι σημαντικό οι θέσεις αυτές να διατηρούν την πλήρη συμμόρφωση με το ευρωπαϊκό κοινωνικό και εργασιακό κεκτημένο·
5. υπογραμμίζει τη σημασία μιας δίκαιης μετάβασης που αποσκοπεί στη διατήρηση και τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και απασχόλησης στην Ευρώπη· σημειώνει ότι η πράσινη μετάβαση παρουσιάζει αξιόλογες προοπτικές για τη δημιουργία ευρωπαϊκών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών ποιοτικών θέσεων εργασίας που είναι δύσκολο να μεταφερθούν εκτός συνόρων και που θα συμβάλουν στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής κυριαρχίας, ανθεκτικότητας και ανταγωνιστικότητας· τονίζει ότι ο καλύτερος τρόπος για να δημιουργηθούν τοπικές θέσεις εργασίας που δεν μπορούν να μεταφερθούν σε

³³ Παγκόσμια Τράπεζα, «Πράσινη» ανάπτυξη, «πράσινες» θέσεις εργασίας και αγορές εργασίας, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://blogs.worldbank.org/developmenttalk/green-growth-green-jobs-and-labor-markets>

άλλες χώρες και για να μειωθούν οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που συνδέονται με τη μεταφορά αγαθών, είναι η επένδυση στην παραγωγή βασικών αγαθών και υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση· υπογραμμίζει επίσης ότι η πράσινη μετάβαση είναι η ευκαιρία να οικοδομηθεί μια ισχυρή ευρωπαϊκή βιομηχανική πολιτική· προσθέτει ότι η σημασία της ανθεκτικότητας και της κυριαρχίας έχει καταδειχθεί ιδιαίτερα από τη συνεχιζόμενη εισβολή και τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και τις επιπτώσεις τους στην ευρωπαϊκή οικονομία·

6. καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν περιφερειακές στρατηγικές για την πρόληψη της διαρθρωτικής ανεργίας και της επιδείνωσης της κοινωνικής συνοχής, να διασφαλίσουν την κοινωνική προστασία και να προτείνουν φιλόδοξα μέτρα για τη στήριξη της επανεκβιομηχάνισης και την πρόληψη της αποβιομηχάνισης των ευρωπαϊκών περιφερειών μέσω στρατηγικών επενδυτικών σχεδίων και αναπτυξιακών σχεδίων για τις ευπαθείς περιφέρειες, ιδίως στις αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές· σημειώνει τον θετικό αντίκτυπο που θα μπορούσε να επιφέρει αυτό στις περιφέρειες και τις κοινότητες που επηρεάζονται από τις δημογραφικές μεταβάσεις και τη συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού· τονίζει ότι οι περιφέρειες της ΕΕ θα πρέπει να υποστηριχτούν ώστε να διατηρήσουν και να προσελκύσουν ανθρώπους μέσω επενδύσεων σε τοπικές και περιφερειακές υποδομές και στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επιμόρφωση ενηλίκων· υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία αποτελεσματικής και στοχευμένης αξιοποίησης των κονδυλίων της ΕΕ, ιδίως των προγραμμάτων συνοχής, του ΕΚΤ +, του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης και του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)·
7. επισημαίνει ότι θα δημιουργηθούν 1,4 εκατομμύρια επιπλέον θέσεις εργασίας χαμηλής και μεσαίας ειδίκευσης, καθώς και 450 000 θέσεις εργασίας υψηλής ειδίκευσης, ως αποτέλεσμα των αυξημένων επενδύσεων στην ανακαίνιση κτιρίων και της μειωμένης κατανάλωσης ενέργειας από ορυκτά καύσιμα για θέρμανση·
8. σημειώνει ότι μεγάλο ποσοστό εργαζομένων στη γεωργία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει δύσκολες συνθήκες εργασίας και στέγασης, ιδίως οι εποχικοί και μετανάστες εργαζόμενοι· τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι η πράσινη μετάβαση θα παράσχει την ευκαιρία στους εργαζομένους στον τομέα των γεωργικών ειδών διατροφής στην Ευρώπη να κάνουν τον τομέα πιο πράσινο, ενώ παράλληλα θα αντιμετωπίσει τις διακρίσεις στην εργασία και θα προάγει την ισότητα των φύλων και τη δημοκρατία στον χώρο εργασίας· σημειώνει ότι η βιώσιμη γεωργία εκτιμάται ότι θα δημιουργήσει 20 % περισσότερες θέσεις εργασίας από ό,τι σήμερα, καθώς οι βιώσιμες γεωργικές πρακτικές, όπως η μηχανική εκρίζωση των ζιζανίων, απαιτούν επιπλέον εργατικό δυναμικό·
9. τονίζει ότι η δημιουργία αξιοπρεπών θέσεων εργασίας που απαιτούνται για την υλοποίηση μιας δίκαιης μετάβασης θα μπορούσε να γίνει μέσω της εφαρμογής πρωτοβουλιών άμεσης απασχόλησης με γνώμονα τη ζήτηση που έχουν ήδη υλοποιηθεί πειραματικά σε διάφορα κράτη μέλη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο³⁴· υπενθυμίζει ότι οι πρωτοβουλίες αυτές, οι οποίες εφαρμόζουν το δικαίωμα στην εργασία, αντιμετωπίζουν συχνά την ανεργία και την κλιματική αλλαγή ταυτόχρονα και, ως εκ

³⁴ «Territoires zéro chômeur de longue durée» στη Γαλλία και στο Βέλγιο, «Territori a disoccupazione zero» στην Ιταλία, «Job Guarantee» στην Αυστρία, «Basisbaan» στις Κάτω Χώρες, «Solidarity Basic Income» στη Γερμανία.

τούτου, προσφέρουν το διπλό όφελος της δημιουργίας θέσεων εργασίας, ενώ παρέχουν στους ανθρώπους τις ικανότητες που απαιτούνται για τον επαναπροσανατολισμό της οικονομίας της ΕΕ προς ένα πιο πράσινο και πιο βιώσιμο μοντέλο· χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη στήριξη της Επιτροπής στις προσπάθειες αυτές στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Κοινωνική καινοτομία+» του ΕΚΤ, προκειμένου να κατανοηθεί καλύτερα η λειτουργία και η αποτελεσματικότητά τους, να υπάρξει ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών και να διαδοθούν και να τονωθούν η εμφάνιση νέων πρωτοβουλιών σε ολόκληρη την ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να μελετήσει τη σκοπιμότητα μιας τέτοιου είδους ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας, ως δομικό στοιχείο μιας αποτελεσματικής και πραγματικά μετασχηματιστικής πολιτικής για το κλίμα και την απασχόληση που θα αντιμετωπίσει τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές προκλήσεις και την επείγουσα ανάγκη να καταπολεμήσουμε την κλιματική αλλαγή, να προσαρμόσουμε τις πόλεις και τις χώρες μας και να υποστηρίξουμε μια πράσινη και δίκαιη μετάβαση για όλους·

10. επικροτεί το συνεχιζόμενο έργο που επιτελούν ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και η ΔΟΕ σε διεθνές επίπεδο για τον οικολογικό προσανατολισμό των θέσεων εργασίας και των δεξιοτήτων· καλεί την Επιτροπή, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, να επεξεργαστεί εννοιολογικές κατευθυντήριες γραμμές με σκοπό τη θέσπιση ενός κοινού ενωσιακού ορισμού για το τι συνιστά μια ποιοτική πράσινη θέση εργασίας, έχοντας ως βάση, μεταξύ άλλων, τις δυνατότητές της για τον οικολογικό προσανατολισμό της οικονομίας και τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, τη συμβολή της στην κοινωνική ένταξη και τη διά βίου μάθηση, συμπεριλαμβανομένης της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και της επανεκπαίδευσης, στην υγεία και την ευημερία των ανθρώπων και σε αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας· τονίζει ότι για τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην πράσινη μετάβαση απαιτείται η συλλογή πληροφοριών και δεδομένων για τη δημιουργία πολιτικών που θα αντιμετωπίζουν κατάλληλα την τομεακή ανάπτυξη καθ' όλη τη διάρκεια της μετάβασης, ώστε να διασφαλίζεται η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας συνοδευόμενων από τα απαραίτητα επίπεδα δεξιοτήτων· τονίζει, εν προκειμένω, την ανάγκη η Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καθορίσουν κοινούς δείκτες για τη βελτίωση του εύρους και της συνάφειας της συλλογής δεδομένων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, ανά τομέα, σχετικά με τις εξελίξεις στην πράσινη οικονομία, προκειμένου να διασφαλιστούν τεκμηριωμένα αποτελέσματα πολιτικής·
11. τονίζει την ανάγκη να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις, ιδίως οι ΜΜΕ, να αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις δεξιοτήτων στην ΕΕ και να προωθηθεί μια νοοτροπία επανειδίκευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων, βοηθώντας τους ανθρώπους να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες για ποιοτικές θέσεις εργασίας·
12. καλεί τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν στοχευμένα μέτρα για την επισημοποίηση των άτυπων, κατώτερου επιπέδου θέσεων εργασίας σε τομείς που σχετίζονται με το περιβάλλον, όπως η διαχείριση απορριμμάτων και η ανακύκλωση, ώστε να μετατραπούν σε αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας·
13. επισημαίνει τον κανονιστικό φόρτο για τους εργοδότες της ΕΕ και τον πιθανό αρνητικό αντίκτυπο του στην ανταγωνιστικότητα, την ανάπτυξη και τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας στο πλαίσιο της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης· εξακολουθεί να υποστηρίζει την αρχή «για κάθε θέσπιση, μία κατάργηση» και καλεί την Επιτροπή να

αναπτύξει ένα πιο φιλόδοξο θεματολόγιο για τη βελτίωση της νομοθεσίας, το οποίο θα πρέπει να οδηγήσει σε μείωση του κανονιστικού φόρτου για τους εργοδότες στην ΕΕ·

Αξιοπρεπής εργασία για μια δίκαιη μετάβαση

14. τονίζει ότι η μετάβαση πρέπει να ωφελήσει τόσο τους σημερινούς εργαζόμενους, οι οποίοι υφίστανται σημαντικές αλλαγές στις θέσεις εργασίας τους, όσο και τους απολυμένους εργαζόμενους, οι οποίοι πρέπει να αναζητήσουν νέα απασχόληση, εξασφαλίζοντας αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας για όλους· τονίζει ότι η πράσινη μετάβαση της αγοράς εργασίας θα πρέπει να συμβαδίζει με την ανοδική κοινωνική σύγκλιση προς καλύτερες συνθήκες εργασίας, πιο σταθερή απασχόληση και ελκυστικές σταδιοδρομίες και ποιοτικές θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένων ισχυρότερων συλλογικών διαπραγματεύσεων, αξιοπρεπών μισθών και καλής σωματικής και ψυχικής υγείας, μεταξύ άλλων μέσω της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία· υπενθυμίζει, εν προκειμένω, τη σημασία της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, της μείωσης του χρόνου εργασίας και του δικαιώματος αποσύνδεσης· τονίζει την ανάγκη να υπάρξουν ενισχυμένες δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης που θα παρέχουν στήριξη και θα διευκολύνουν τους ανθρώπους που αλλάζουν εργασία, μεταξύ άλλων μέσω εξατομικευμένης βοήθειας για την αναζήτηση εργασίας, εκπαιδευτικών προγραμμάτων που στοχεύουν σε πράσινες δεξιότητες και χρήσης στοχευμένων προγραμμάτων απασχόλησης για την υποστήριξη των δικαιούχων μέσω της κατάρτισης στον χώρο εργασίας, ιδιαίτερα εκείνων που προέρχονται από μειονεκτούσες ομάδες· επισημαίνει ότι, προκειμένου η ΕΕ να επιτύχει τους στόχους της για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, χρειάζεται μια πιο ολιστική κατανόηση της βιωσιμότητας, των βιώσιμων θέσεων εργασίας και της δίκαιης μετάβασης·
15. επαναλαμβάνει ότι τα έργα και οι αποδέκτες της ενωσιακής χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών ενισχύσεων, θα πρέπει να διασφαλίζουν τη συνοχή με τους στόχους της δημόσιας πολιτικής, ιδίως τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις, και να τηρούν όλες τις νομικές υποχρεώσεις· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι η δημόσια οικονομική στήριξη σε επιχειρήσεις χορηγείται μόνο εάν ωφελεί τους εργαζόμενους και εάν οι δικαιούχες επιχειρήσεις δεν καταβάλλουν μπόνους στη διοίκηση, δεν πληρώνουν μερίσματα και δεν προσφέρουν προγράμματα επαναγοράς μετοχών για όσο διάστημα λαμβάνουν τα κεφάλαια· υπογραμμίζει ότι οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να δίνουν το παράδειγμα και να θέτουν αυστηρά κοινωνικά κριτήρια στις δημόσιες συμβάσεις· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η κοινωνική ρήτρα και να διασφαλιστεί ότι οι επωφελούμενες επιχειρήσεις και οι υπεργολάβοι υποστηρίζουν τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και σέβονται τα δικαιώματα των εργαζομένων, τις υψηλής ποιότητας θέσεις εργασίας, τις υψηλής ποιότητας μαθητείες, την αξιοπρεπή και ισότιμη αμοιβή και κατάρτιση· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι βάσει του ισχύοντος πλαισίου, παρότι δίνεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να συνεκτιμούν τα κοινωνικά κριτήρια στις δημόσιες συμβάσεις τους, το 2019 οι μισές συμβάσεις που ανατέθηκαν βασίζονταν μόνο στο κριτήριο της χαμηλότερης τιμής³⁵· έως ότου αναθεωρηθεί η οδηγία για τις δημόσιες

³⁵ UNI Europa, *Put your money where your mouth is: Why and how the EU needs to change its public expenditure policies to promote a social Europe*, UNI Europa Snapshot Report, 2021, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.uni-europa.org/wp-content/uploads/sites/3/2021/11/Public-procurement-December-2021-snapshot->

συμβάσεις, καλεί την Επιτροπή να επιβάλει την κοινωνική ρήτρα στην ισχύουσα οδηγία της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι επωφελούμενες επιχειρήσεις συμμορφώνονται με όλες τις ισχύουσες υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου που θεσπίζονται από το ενωσιακό δίκαιο, το εθνικό δίκαιο ή τις συλλογικές συμβάσεις, ή από τις ισχύουσες διεθνείς διατάξεις του περιβαλλοντικού, κοινωνικού ή εργατικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού της συνδικαλιστικής ελευθερίας, του δικαιώματος οργάνωσης και συλλογικής διαπραγμάτευσης·

16. λαμβάνει υπό σημείωση την πιο πρόσφατη έγκριση από την Επιτροπή μιας στοχευμένης τροποποίησης του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία³⁶ και τις δυνατότητές της για την περαιτέρω διευκόλυνση, απλούστευση και επιτάχυνση της υποστήριξης για την πράσινη μετάβαση της ΕΕ, προστατεύοντας παράλληλα τους ίδιους όρους ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά·
17. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει το δικαίωμα στην υγεία και σε ένα υγιές περιβάλλον σε επίπεδο ΕΕ, καθώς αυτό το δικαίωμα είναι ουσιώδες για τη διασφάλιση της άσκησης των περισσότερων λοιπών θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως το δικαίωμα στη σίτιση, στη στέγη και στην εργασία, καθώς και για την επίτευξη μιας μετάβασης χωρίς αποκλεισμούς· υπενθυμίζει ότι το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία κατά την περίοδο 2021-2027 υπογραμμίζει την ανάγκη εκσυγχρονισμού των κανόνων επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας της ΕΕ στο πλαίσιο της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, λαμβάνοντας υπόψη τους ειδικούς κινδύνους σε νέους τομείς, και αντιμετώπισης της άνισης ευπάθειας και έκθεσης σε κινδύνους που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, όπως η αύξηση της θερμοκρασίας του περιβάλλοντος, η ατμοσφαιρική ρύπανση και τα ακραία καιρικά φαινόμενα· σημειώνει ότι αρκετοί τομείς που επηρεάζονται από την κλιματική αλλαγή θα αντιμετωπίσουν ολοένα και πιο δύσκολες συνθήκες εργασίας, ιδίως όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, ιδίως όταν αφορούν εργασία εκτός του χώρου εργασίας και είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι σε κύματα καύσωνα, όπως στην περίπτωση των εργαζομένων στους τομείς της γεωργίας, των κατασκευών και της φροντίδας, των εργαζομένων στις δημόσιες υπηρεσίες και των εποχιακών και διακινούμενων εργαζομένων ειδικότερα· ζητεί να εφαρμοστούν συγκεκριμένα μέτρα που λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις συνθήκες εργασίας, όπως η προσαρμογή των ωρών εργασίας·
18. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι πτυχές των αναδυόμενων τομέων που αφορούν την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία και η μεταβαλλόμενη απασχόληση συμπεριλαμβάνονται στα αντίστοιχα ευρωπαϊκά και εθνικά νομοθετικά πλαίσια για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους· στο πλαίσιο αυτό, εκφράζει την ικανοποίησή του για την ανακοίνωση της Επιτροπής, στο στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία 2021-2027³⁷ ότι θα επανεξετάσει την

---

report.pdf.

³⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

³⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 28ης Ιουνίου 2021, με τίτλο «Στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία 2021-2027: Επαγγελματική ασφάλεια και υγεία σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο της

οδηγία 89/654/ΕΟΚ για τον χώρο εργασίας³⁸, και καλεί την Επιτροπή, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, να προτείνει ένα ενωσιακό πλαίσιο για τις μέγιστες θερμοκρασίες εργασίας, συμπεριλαμβανομένων της διακοπής, της μείωσης ή της αναδιοργάνωσης του χρόνου εργασίας και των μεγαλύτερων διαλειμμάτων πάνω από ορισμένες θερμοκρασίες, της υποχρέωσης δημιουργίας αποτελεσματικών συστημάτων εξαιρισμού για την εργασία σε εσωτερικούς χώρους, υποχρεωτικού προστατευτικού εξοπλισμού και αποζημίωσης για τις ώρες εργασίας που χάνονται λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων, με την υποστήριξη των εθνικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης· καλεί τα κράτη μέλη να κυρώσουν και να εφαρμόσουν τις βασικές συμβάσεις της ΔΟΕ αριθ. 155 για την ασφάλεια, την υγεία των εργαζομένων και το περιβάλλον εργασίας (1981) και αριθ. 187 σχετικά με το προωθητικό πλαίσιο για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία (2006), καθώς και τη σύμβαση αριθ. 184 για την ασφάλεια και την υγεία στη γεωργία (2001)·

19. τονίζει τη σημασία της συμμετοχής των νέων στον σχεδιασμό της μετάβασης, ιδίως εκείνων που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης· καλεί τα κράτη μέλη να διευκολύνουν την πρόσβαση των νέων σε αμειβόμενες, ποιοτικές και χωρίς αποκλεισμούς περιόδους πρακτικής άσκησης και μαθητείας· Επαναλαμβάνει ότι το Κοινοβούλιο έχει καταδικάσει επανειλημμένα την πρακτική της μη αμειβόμενης πρακτικής άσκησης ως μορφή εκμετάλλευσης των νέων εργαζομένων καθώς και ως παραβίαση των δικαιωμάτων τους και έχει ζητήσει οδηγία για τη διασφάλιση δίκαιης αμοιβής για τις περιόδους πρακτικής άσκησης, προκειμένου να αποφεύγονται οι πρακτικές εκμετάλλευσης³⁹· υπογραμμίζει τη σημασία να δοθεί επίσης ιδιαίτερη προσοχή στους έμπειρους και μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένους στις πολιτικές επανειδίκευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων, καθώς οι εργαζόμενοι αυτοί αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες δυσκολίες με τις αλλαγές στο τέλος της επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους· υπογραμμίζει τη σημασία της συμπερίληψης των ατόμων με αναπηρία, της αξιοποίησης των δεξιοτήτων και των γνώσεών τους, καθώς και τη διασφάλιση της εκπροσώπησης τους σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής και των προγραμμάτων σχεδιασμού, προγραμματισμού, εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δίκαιης μετάβασης σε όλους τους τομείς πολιτικής·
20. τονίζει ότι η ισότητα των φύλων θα πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των στρατηγικών για την πράσινη οικονομία και να ενσωματωθεί σε όλα τα σχετικά πολιτικά και νομοθετικά μέτρα για την ενίσχυση της δικαιοσύνης στις κοινωνίες μας· πιστεύει ότι είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση και η ίση πρόσβαση των γυναικών στις οικονομικές ευκαιρίες, με μια διατομεακή προσέγγιση που θα δίνει προσοχή στις πιο ευάλωτες ομάδες, όπως οι γυναίκες με αναπηρία, οι ανύπαντρες μητέρες, οι γυναίκες που ανήκουν σε μειονότητες και οι μετανάστριες· τονίζει ότι οι περισσότεροι εργαζόμενοι στους τομείς της ενέργειας, της κινητικότητας και της γεωργίας είναι άνδρες⁴⁰, γεγονός που σημαίνει ότι μια μετάβαση που επικεντρώνεται

εργασίας» (COM(2021)0323).

³⁸ Οδηγία 89/654/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας (Πρώτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (ΕΕ L 393 της 30.12.1989, σ. 1).

³⁹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Ιουνίου 2023 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή για ποιοτικές θέσεις πρακτικής άσκησης στην Ένωση (Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2023)0239).

⁴⁰ Culot, M. και Wiese, K., Reimagining work for a just transition, Ευρωπαϊκό Γραφείο Περιβάλλοντος, Βρυξέλλες, 2022, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eeb.org/library/reimagining-work-for-a-just-transition/>.

αποκλειστικά στους πλέον ρυπογόνους τομείς σε συγκεκριμένες περιοχές και χωρίς πολιτικές για την ισότητα των φύλων θα ωφελούσε κυρίως τους άνδρες εργαζομένους και θα μπορούσε να ενισχύσει τον υφιστάμενο διαχωρισμό και τις ανισότητες λόγω φύλου· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι προϋπάρχουσες ανισότητες μεταξύ των φύλων δεν θα αναπαραχθούν στην αναδυόμενη πράσινη οικονομία και να δώσουν τη δυνατότητα στις γυναίκες να συμμετάσχουν και να επωφεληθούν από τη μετάβαση, αυξάνοντας επίσης τη συμμετοχή των γυναικών σε ανδροκρατούμενους τομείς, καθώς και ενθαρρύνοντας τους άνδρες να εισέλθουν σε τομείς με κατεξοχήν γυναικείο εργατικό δυναμικό, όπως ο τομέας της φροντίδας·

Δεξιότητες και ικανότητες για μια δίκαιη μετάβαση που προβλέπει τις αλλαγές και είναι έτοιμη για το μέλλον

21. τονίζει την ανάγκη να πραγματοποιηθούν σημαντικές επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό και να προσφερθεί ποιοτική, χωρίς αποκλεισμούς και επιδοτούμενη εκπαίδευση και κατάρτιση σε τομείς που συνδέονται με τις ανάγκες σε δεξιότητες και ικανότητες που προσδιορίζονται στις αγορές εργασίας και στους μελλοντοστραφείς τομείς σύμφωνα με τις τοπικές και περιφερειακές ανάγκες· τονίζει περαιτέρω την ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων και οι ελλείψεις στην αγορά εργασίας και να διασφαλιστεί ότι η αγορά εργασίας είναι έτοιμη για την πράσινη μετάβαση, ότι οι εργαζόμενοι μπορούν να επωφεληθούν από ευκαιρίες για νέα απασχόληση ή επαγγελματική εξέλιξη και ότι τα προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες του πλανήτη, της οικονομίας και της κοινωνίας του μέλλοντος· υπενθυμίζει ότι η κατάρτιση και οι δεξιότητες είναι ζωτικής σημασίας για τη δίκαιη μετάβαση και μέρος των θέσεων εργασίας υψηλής ποιότητας με επαρκή αμοιβή για την παροχή αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης· προσθέτει ότι περισσότερες δεξιότητες, όπως οι τεχνικές και μη τεχνικές δεξιότητες, οι γνώσεις και τα επαγγελματικά προσόντα, ανεξάρτητα από το αν αποκτήθηκαν σε τυπικά, μη τυπικά ή άτυπα περιβάλλοντα, προσφέρουν νέες ευκαιρίες και δίνουν τη δυνατότητα στα άτομα να συμμετέχουν πλήρως στην αγορά εργασίας, στην κοινωνία και στη δημοκρατία, να αξιοποιούν και να επωφελούνται από τις ευκαιρίες της πράσινης μετάβασης και να ασκούν τα δικαιώματά τους·
22. επικροτεί το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων και τις ευκαιρίες που παρέχει για την προώθηση της επανειδίκευσης και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων, ιδίως στο πλαίσιο της αξιοποίησης των ευκαιριών της πράσινης μετάβασης· επικροτεί το γεγονός ότι η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με την πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών αποσκοπεί στην ενίσχυση των δεξιοτήτων για τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας μέσω των ευρωπαϊκών ακαδημιών της βιομηχανίας μηδενικών καθαρών εκπομπών και της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων· υπενθυμίζει ότι η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και η εφαρμογή στρατηγικών διατήρησης αποτελούν τον καλύτερο τρόπο προσέλκυσης ειδικευμένου εργατικού δυναμικού και ενθάρρυνσης των εργοδοτών να επενδύσουν στους εργαζομένους τους· επισημαίνει ότι οι δυσκολίες πρόσληψης και οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού είναι ιδιαίτερα διαδεδομένες σε τομείς με δύσκολες συνθήκες εργασίας και θέσεις εργασίας χαμηλής ποιότητας⁴¹· υπενθυμίζει ότι, εκτός από την κατάρτιση και τις δεξιότητες που

---

⁴¹ Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας, «Μέτρα για την αντιμετώπιση

είναι ουσιώδεις για μια δίκαιη μετάβαση, η δημιουργία υψηλής ποιότητας και καλά αμειβομένων θέσεων εργασίας που αυξάνουν την ποιότητα ζωής είναι ζωτικής σημασίας:

23. υπενθυμίζει ότι το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων θέτει ως στόχο στην εκπαίδευση να πρέπει να συμμετέχει τουλάχιστον το 60 % όλων των ενηλίκων ετησίως· επισημαίνει ότι ο μέσος όρος της ΕΕ είναι μόλις στο 45,5 %, με τους ενήλικες που χρειάζονται περισσότερο κατάρτιση να είναι εκείνοι που λαμβάνουν τις λιγότερες ευκαιρίες κατάρτισης μέσω των εργοδοτών τους⁴²· ζητεί την καθιέρωση ενός εκτελεστού και ατομικού δικαιώματος στην επαγγελματική εκπαίδευση, την κατάρτιση των εργαζομένων και τη διά βίου μάθηση που θα πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια του ωραρίου εργασίας και χωρίς κόστος για τον εργαζόμενο, το οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται στις σχετικές πολιτικές και συλλογικές συμβάσεις της ΕΕ και των κρατών μελών, καθώς και στις στρατηγικές μετριασμού και προσαρμογής των επιχειρήσεων· καλεί τα κράτη μέλη να ξεκινήσουν διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με ρυθμίσεις που θα επιτρέψουν στους εργαζομένους να συμμετέχουν σε εκπαιδευτική άδεια μετ' αποδοχών, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την κατάσταση των ΜΜΕ και των πολύ μικρών επιχειρήσεων·
24. καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν ατομικούς λογαριασμούς μάθησης και ένα πρόσφορο συνοδευτικό πλαίσιο σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου⁴³, προκειμένου να αυξηθεί η κατάρτιση και η επαγγελματική ανέλιξη των ενηλίκων· τονίζει τις δυνατότητες των εν λόγω λογαριασμών στο πλαίσιο της πράσινης μετάβασης όπου η χρηματοδότηση, η αναγνώριση και η δυνατότητα μεταφοράς των εν λόγω δικαιωμάτων κατάρτισης θα μπορούσαν να αυξήσουν την αποδοχή και να συνδράμουν στην επανεκπαίδευση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ανθρώπων σε πράσινες δεξιότητες και ικανότητες·
25. τονίζει ότι είναι αναγκαίο τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης να ενισχύσουν τη συνάφεια της κατάρτισης που παρέχουν σύμφωνα με τις ανάγκες της ανταγωνιστικής αγοράς εργασίας και να προετοιμάζουν τους εκπαιδευόμενους, τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευτικούς με τις σχετικές γνώσεις και δεξιότητες ώστε να συμμετέχουν ενεργά στην αλλαγή σε μια δίκαιη μετάβαση προς περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομίες και μια κοινωνία για όλους·
26. τονίζει ότι η ΕΕΚ μπορεί να αποτελέσει σημαντικό μοχλό για τη μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία, καθώς και τη σημασία ενίσχυσης της ελκυστικότητας της·
27. τονίζει τον κρίσιμο ρόλο των κοινωνικών εταίρων μέσω του κοινωνικού διαλόγου, των συλλογικών διαπραγματεύσεων και της συνεργασίας με τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής στον σχεδιασμό εθνικών, τομεακών και ειδικών ανά επιχείρηση πολιτικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων για στρατηγικές ποιοτικής απασχόλησης και κατάρτισης

των ελλείψεων εργατικού δυναμικού: διδάγματα για τη χάραξη μελλοντικής πολιτικής», Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2023, διατίθεται στη διεύθυνση:

<https://www.eurofound.europa.eu/el/publications/2023/metra-gia-tin-antimetopisi-ton-elleipseon-ergatikoy-dynamikoy-didagmata-gia-ti>

⁴² European Working Conditions Telephone Survey [Ευρωπαϊκή τηλεφωνική έρευνα για τις συνθήκες εργασίας], 2021.

⁴³ Σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, για τους ατομικούς λογαριασμούς μάθησης (ΕΕ C 243 της 27.6.2022, σ. 26).

και τη συμβολή σε αυτές· υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να ζητείται η γνώμη των κοινωνικών εταίρων σε τριμερείς συζητήσεις σχετικά με τις πολιτικές επανειδίκευσης, αναβάθμισης δεξιοτήτων, ΕΕΚ και διά βίου μάθησης· ενθαρρύνει τους κοινωνικούς εταίρους να ασχοληθούν με την επανειδίκευση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων ιδίως όσον αφορά τις πράσινες δεξιότητες μέσω του κοινωνικού διαλόγου για τις πολιτικές κατάρτισης· καλεί τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν τη διά βίου μάθηση ως ατομικό δικαίωμα των εργαζομένων, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική, συμπεριλαμβανομένων των συλλογικών συμβάσεων· ζητεί οι εν λόγω διατάξεις για τη μάθηση να διευκολύνουν την απόκτηση και την ενίσχυση εγκάρσιων ικανοτήτων, πέρα από τις πράσινες, ειδικές δεξιότητες ανά τομέα, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή και μεταφορά δεξιοτήτων και/ή ικανοτήτων από τον έναν κλάδο στον άλλο και οι εκπαιδευόμενοι να έχουν τη δυνατότητα να είναι κινητικοί και προσαρμόσιμοι στη διαρκώς μεταβαλλόμενη κατάσταση στην αγορά εργασίας και όχι μόνο· επισημαίνει τη σημασία των βασικών και γνωστικών δεξιοτήτων και της προετοιμασίας των απαραίτητων μέσων για την ενθάρρυνση των πολιτών να εξετάσουν επίσης την προσωπική τους ανάπτυξη και εξέλιξη με τις δεξιότητες αυτές, όπως η δημιουργική σκέψη, η ανθεκτικότητα, η ευελιξία και η ευκινησία, τα κίνητρα και η αυτογνωσία, η περιέργεια και η διά βίου μάθηση, ως αναγνώριση της σημασίας της ικανότητας των εργαζομένων να προσαρμόζονται σε διαταραγμένους χώρους εργασίας, της αυτό-αποτελεσματικότητας και της συνεργασίας με άλλους σε ομάδες· καλεί τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ένα περιβάλλον που θα ευνοεί τον διμερή και τριμερή κοινωνικό διάλογο σε όλα τα επίπεδα και να συμπεριλάβουν τους κοινωνικούς εταίρους στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή των πολιτικών απασχόλησης και των κοινωνικών πολιτικών που σχετίζονται με την πράσινη οικονομία με συστηματικό, ουσιαστικό και έγκαιρο τρόπο σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου για τον κοινωνικό διάλογο⁴⁴.

28. καλεί τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν την αειφόρο ανάπτυξη, τις περιβαλλοντικές ικανότητες και τις οριζόντιες δεξιότητες στα συστήματα κατάρτισης και εκπαίδευσης, από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και μετά, μέσω διδακτικών προγραμμάτων, στην υποστήριξη που παρέχουν οι υπηρεσίες απασχόλησης και στις ενεργές πολιτικές για την αγορά εργασίας· ζητεί την ταχεία εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τη μάθηση για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα⁴⁵· υπογραμμίζει τη σημασία του ποιοτικού επαγγελματικού προσανατολισμού που εξοικειώνει και προσανατολίζει τα άτομα προς την κατάρτιση για πράσινες θέσεις εργασίας, καθώς και τις σχετικές ευκαιρίες σταδιοδρομίας· υπογραμμίζει τον κρίσιμο ρόλο των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών στην προώθηση των κατάλληλων δεξιοτήτων και ικανοτήτων τόσο για τη νεότερη όσο και για την παλαιότερη γενιά εργαζομένων, καθώς και στην κατάλληλη επανεκπαίδευση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων που επηρεάζονται από την πράσινη μετάβαση· επισημαίνει την ανάγκη να υπάρχουν καταρτισμένοι εκπαιδευτικοί και εκπαιδευτές για τη σωστή διάδοση των εν λόγω διδακτικών προγραμμάτων· ενθαρρύνει, στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν επαρκή υποστήριξη και έγκαιρη επαγγελματική ανέλιξη και κατάρτιση για τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές· υπενθυμίζει τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιχειρήσεων και κοινωνικών εταίρων για τη δημιουργία δεξιοτήτων, ικανοτήτων και αποτελεσμάτων που μπορούν να ωφελήσουν ταυτόχρονα

⁴⁴ Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 2023, για την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

⁴⁵ Σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, σχετικά με τη μάθηση για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα

την επαγγελματική ανέλιξη των εργαζομένων και να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας·

29. τονίζει την ανάγκη για επενδύσεις στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων, την επανειδίκευση και την επανεκπαίδευση σε επίσημα και άτυπα προγράμματα για την οικοδόμηση ικανοτήτων για ισχυρές πράσινες θέσεις εργασίας χωρίς αποκλεισμούς· καλεί, εν προκειμένω, τα κράτη μέλη να αναπτύξουν ολοκληρωμένες στρατηγικές μάθησης σε εθνικό και τοπικό επίπεδο προκειμένου να βοηθήσουν τους εργαζομένους να αποκτήσουν τις απαιτούμενες δεξιότητες·
30. τονίζει τη σημασία των επικαιροποιημένων πληροφοριών για την αγορά εργασίας και τις δεξιότητες σε επαγγελματικό, τομεακό και περιφερειακό επίπεδο, οι οποίες συμβάλλουν στον εντοπισμό και την πρόβλεψη των σχετικών επαγγελματικών και εγκάρσιων αναγκών σε δεξιότητες για την πράσινη μετάβαση· επικροτεί τη δέσμευση της Επιτροπής να ορίσει μια ταξινόμηση δεξιοτήτων για την πράσινη μετάβαση στο πλαίσιο του θεματολογίου δεξιοτήτων της ΕΕ και ζητεί να υποβληθεί το συντομότερο δυνατό·
31. τονίζει ότι η κατάρτιση πρέπει να είναι υψηλής ποιότητας, να αξιολογείται από τον εργαζόμενο, να σχεδιάζεται σε διαβούλευση με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και τους εκπροσώπους των εργαζομένων και να οδηγεί σε επικύρωση των προσόντων μέσω διαφανών και σαφών συστημάτων αναγνώρισης και πιστοποίησης που επιτρέπουν τη συγκρισιμότητα μεταξύ των κρατών μελών· καλεί την Ένωση και τα κράτη μέλη να προωθήσουν και να συνεχίσουν την εφαρμογή εργαλείων και μέσων για την ενίσχυση της δυνατότητας μεταφοράς των προσόντων, συμπεριλαμβανομένων των προσόντων που χορηγούνται εκτός της Ένωσης, και για την επικύρωση και επίσημη αναγνώριση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης, όπως η μακροχρόνια φροντίδα ή ο εθελοντισμός· ζητεί επίσης να αμείβονται επαρκώς τα προσόντα και οι πιστοποιημένες ικανότητες· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν ευρωπαϊκό οικοσύστημα για τα μικροδιαπιστευτήρια σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου⁴⁶ και να διασφαλίσουν τη φορητότητά τους σε ολόκληρη την Ευρώπη με ιδιαίτερη έμφαση στις δεξιότητες και τις ικανότητες που σχετίζονται με την πράσινη και την κυκλική οικονομία· πιστεύει ότι τα μικροδιαπιστευτήρια μπορούν να είναι μόνο συμπληρωματικά προς τα πλήρη επαγγελματικά προσόντα και πρέπει να είναι εγγυημένα, πιστοποιημένα και να βασίζονται σε τυποποιημένο τρόπο παράδοσης, διαδικασία αξιολόγησης και διάρκεια·
32. τονίζει τη σημασία της αξιοποίησης των διά ζώσης συνεδριών στην τάξη και των σύντομων προγραμμάτων ή ενοτήτων κατάρτισης χωρίς να υποτιμάται η δυνατότητα της επιγραμμικής μάθησης·

Η αναγκαιότητα της συνοχής των δημόσιων πολιτικών για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της πράσινης μετάβασης όσον αφορά την απασχόληση

33. επισημαίνει ότι η εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας είναι απαραίτητη για την εξ ολοκλήρου πραγμάτωση του δυναμικού της πράσινης οικονομίας και, κατά συνέπεια, για τη δημιουργία θέσεων εργασίας· τονίζει ότι η περιβαλλοντική, κοινωνική και εργατική νομοθεσία πρέπει να προσεγγίζονται με ολιστικό τρόπο για να

---

⁴⁶ Σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, σχετικά με μια ευρωπαϊκή προσέγγιση για τα μικροδιαπιστευτήρια για τη δια βίου μάθηση και την απασχολησιμότητα (ΕΕ C 243 της 27.6.2022, σ. 10).

εξασφαλιστεί μια δίκαιη μετάβαση·

34. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει επιμελείς και ολοκληρωμένες εκτιμήσεις επιπτώσεων για όλες τις προτεινόμενες νομοθετικές πράξεις, αξιολογώντας τον κοινωνικοοικονομικό αντίκτυπο και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις θέσεις εργασίας, τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις συνθήκες εργασίας σε διάφορες χώρες, περιφέρειες, τομείς και επιχειρήσεις, προκειμένου να παράσχει τις απαραίτητες γνώσεις για την εφαρμογή κατάλληλων κοινωνικών πολιτικών και μέτρων, καθώς και εδαφικών και τομεακών διαδρομών δίκαιης μετάβασης προσαρμοσμένων στην τοπική πραγματικότητα· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να χαρτογραφήσουν συστηματικά σε περιφερειακό επίπεδο, και με επαρκές επίπεδο λεπτομέρειας, τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας που συνδέονται με την πράσινη μετάβαση, όπως το ποσοστό κάλυψης ποιοτικών θέσεων εργασίας και συλλογικών διαπραγματεύσεων, τις υφιστάμενες δεξιότητες, τις δημογραφικές τάσεις και τις ανάγκες σε δεξιότητες, σε επίπεδο NUTS 3, προκειμένου να διευκολυνθεί η μετάβαση από μια θέση εργασίας σε άλλη· τονίζει ότι η ανάλυση αυτή δεν αποσκοπεί στο να μειώσει το επίπεδο φιλοδοξίας οποιασδήποτε νομοθεσίας για το κλίμα, αλλά να καταστήσει δυνατό τον εντοπισμό των αναγκών όσον αφορά τα περιγράμματα θέσεων εργασίας και τις απαραίτητες δεξιότητες και προσόντα, βάσει των οποίων μπορούν να αναπτυχθούν σχέδια κατάρτισης, αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, καθώς και τυχόν πρόσθετα μέτρα για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία· καλεί την Επιτροπή να λάβει υπόψη τα πορίσματα της ανάλυσης αυτής στις τομεακές διαδρομές μετάβασης·
35. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, θα προσδιορίσουν τις κοινωνικές προκλήσεις και ευκαιρίες που αναμένονται από τη μετάβαση στις μηδενικές καθαρές εκπομπές, καθώς και τα λεπτομερή μέτρα και τους πόρους που θα χρειαστούν για τη διαχείρισή τους στην επόμενη επικαιροποίηση των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα· καλεί την Επιτροπή, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και βάσει εκτίμησης επιπτώσεων, να εξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης του κανονισμού για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης⁴⁷, ώστε να συμπεριληφθούν συστημικά στόχοι και μέτρα δίκαιης μετάβασης στα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα·
36. τονίζει τη σημασία της στενής συμμετοχής και συσχέτισης των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών στην αλλαγή, καθώς η αντιμετώπιση του ζητήματος της δίκαιης μετάβασης απαιτεί δράσεις σε όλα τα επίπεδα - ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό - με αποτελεσματικό συντονισμό των πολιτικών· ζητεί, στο πλαίσιο αυτό, τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου για τη δίκαιη μετάβαση, με στόχο την παροχή στους τομεακούς κοινωνικούς εταίρους και στις τοπικές και περιφερειακές αρχές ενός χώρου προβληματισμού και ανταλλαγής γνώσεων με σκοπό τη διαχείριση των αλλαγών, την πρόληψη πιθανών συγκρούσεων και τη διατύπωση συμπερασμάτων και συστάσεων για τη λήψη αποφάσεων, καθώς και

⁴⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).

την παρακολούθηση της εφαρμογής όλων των πολιτικών και των μέτρων που σχετίζονται με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για την απασχόληση, τις ποιοτικές θέσεις εργασίας και τις συνθήκες εργασίας·

37. επαναλαμβάνει τις επανειλημμένες εκκλήσεις του⁴⁸ προς την Επιτροπή, μετά την αναμενόμενη εκτίμηση επιπτώσεων και σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, να θεσπίσει μια νέα οδηγία-πλαίσιο για την πρόβλεψη και τη διαχείριση της μετάβασης, η οποία θα εγγυάται την έγκαιρη και αποτελεσματική ενημέρωση και διαβούλευση των εργαζομένων και των συνδικαλιστικών οργανώσεων σχετικά με τα σχέδια και τις στρατηγικές των επιχειρήσεων που επηρεάζουν τους χώρους εργασίας στο πλαίσιο μιας δίκαιης μετάβασης και προκειμένου να διατηρηθούν οι θέσεις εργασίας και οι συνθήκες εργασίας και να αποφευχθούν οι απολύσεις· τονίζει ότι η οδηγία 2002/14/EK⁴⁹ σχετικά με την ενημέρωση και τη διαβούλευση των εργαζομένων στην ΕΕ θα πρέπει να επικαιροποιηθεί καταλλήλως, προκειμένου να συμπεριληφθούν τα δικαιώματα ενημέρωσης και διαβούλευσης στα σχέδια μετάβασης που εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις σε όλες τις δραστηριότητες και τις αξιακές αλυσίδες τους· εκφράζει την ικανοποίησή του για την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με αναθεώρηση της οδηγίας 2009/38/EK⁵⁰ για την ενίσχυση του ρόλου των ευρωπαϊκών συμβουλίων εργαζομένων σε περίπτωση μετασχηματισμού μεγάλων επιχειρήσεων· τονίζει τη σημασία των κρατών μελών για την ενθάρρυνση του κοινωνικού διαλόγου και των συλλογικών διαπραγματεύσεων σε τομεακό επίπεδο, ιδίως σε νεοεμφανιζόμενες πράσινες βιομηχανίες, καθώς και για τη συμμετοχή των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας· τονίζει ότι η οδηγία για τους κατώτατους μισθούς⁵¹ προσφέρει μια εξαιρετική ευκαιρία για την ενίσχυση των συλλογικών διαπραγματεύσεων για τον καθορισμό των μισθών και της παρουσίας κοινωνικών εταίρων σε αναδυόμενους τομείς·
38. ζητεί την έγκριση σχεδίων δίκαιης μετάβασης που θα αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης από τους κοινωνικούς εταίρους σε τομεακό και εταιρικό επίπεδο, ιδίως εκείνων που επηρεάζονται από την πράσινη μετάβαση, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την κατάσταση των ΜΜΕ και των πολύ μικρών επιχειρήσεων· επισημαίνει ότι η διαδικασία αυτή έχει ως στόχο να προστατεύσει ταυτόχρονα τα συμφέροντα των επιχειρήσεων όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα και τη βιωσιμότητα και τα

---

⁴⁸ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Φεβρουαρίου 2023 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας για τα ευρωπαϊκά συμβούλια εργαζομένων (ΕΕ C 267 της 28.7.2023, σ. 2)· Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη δημοκρατία στην εργασία: ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για τα δικαιώματα συμμετοχής των εργαζομένων και την αναθεώρηση της οδηγίας για το ευρωπαϊκό συμβούλιο εργαζομένων (ΕΕ C 251 της 30.6.2022, σ. 104)· Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Ιανουαρίου 2013 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την ενημέρωση και τη διαβούλευση με τους εργαζομένους, την πρόβλεψη και τη διαχείριση των αναδιαρθρώσεων (ΕΕ C 440 της 30.12.2015, σ. 23).

⁴⁹ Οδηγία 2002/14/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2002, περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλεύσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα – Κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για την εκπροσώπηση των εργαζομένων (ΕΕ L 80 της 23.3.2002, σ. 29).

⁵⁰ Οδηγία 2009/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2009, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή διαδικασίας σε επιχειρήσεις και ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας με σκοπό να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι και να ζητείται η γνώμη τους (ΕΕ L 122 της 16.5.2009, σ. 28).

⁵¹ Οδηγία (ΕΕ) 2022/2041 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2022, για επαρκείς κατώτατους μισθούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 275, 25.10.2022, σ. 33).

συμφέροντα των εργαζομένων τους, όσον αφορά τις κοινωνικές συνθήκες, τις συνθήκες απασχόλησης, υγείας και εργασίας· τονίζει ότι οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων πρέπει να συμμετέχουν σε όλα τα στάδια της διαδικασίας μετάβασης· τονίζει ότι τα εν λόγω σχέδια θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες και οι αξιακές αλυσίδες των επιχειρήσεων αντικατοπτρίζουν τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας και θα πρέπει επίσης να προσδιορίζουν τα συνοδευτικά κοινωνικά μέτρα που αποσκοπούν στην προώθηση της απασχόλησης και ποιοτικών θέσεων εργασίας, καθώς και να περιλαμβάνουν τον σχεδιασμό στρατηγικών θέσεων εργασίας και δεξιοτήτων και τις σχετικές πολιτικές κατάρτισης·

39. τονίζει την ανάγκη η επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν επαρκή ευελιξία για να εξασφαλίσουν πράσινες και κοινωνικές επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις στην απαιτούμενη κλίμακα, διασφαλίζοντας παράλληλα αποτελεσματικές, βιώσιμες και αποδοτικές δημόσιες δαπάνες για την επίτευξη μιας δίκαιης μετάβασης σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία· επιμένει ότι οι πολιτικές και οι στόχοι κοινωνικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα πρέπει να ενσωματώνονται επί ίσοις όροις με τις πολιτικές και τους στόχους οικονομικού χαρακτήρα στην αρχιτεκτονική της οικονομικής διακυβέρνησης· τονίζει την ανάγκη ευθυγράμμισης του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης με τις αρχές που περιλαμβάνονται στον πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων της ΕΕ· τονίζει ότι οι πράσινες και κοινωνικές επενδύσεις είναι αναγκαίες στις δημόσιες υπηρεσίες και ότι η οικονομική διακυβέρνηση της Ένωσης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη σε πόρους και προσωπικό στους τομείς της εκπαίδευσης, των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και άλλων τοπικών, περιφερειακών και εθνικών δημόσιων διοικήσεων που είναι βασικοί παράγοντες σε μια δίκαιη και κοινωνική πράσινη μετάβαση· καλεί την Επιτροπή να εκδώσει ειδικές ανά χώρα συστάσεις που συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας, στην αύξηση της απασχόλησης και σε μικρότερο οικολογικό αποτύπωμα, συμπεριλαμβανομένης της σταδιακής κατάργησης των αντιπαραγωγικών επιδοτήσεων που ανταγωνίζονται τις πράσινες και κοινωνικές επενδύσεις, καθώς και της αξιολόγησης των διανεμητικών επιπτώσεων των πολιτικών για το κλίμα στις διάφορες εισοδηματικές ομάδες, προκειμένου να προσδιοριστούν τα μέτρα πολιτικής που απαιτούνται για την αντιμετώπιση αυτών των επιπτώσεων· ζητεί ένα πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης που θα αντικατοπτρίζεται αυτόματα στις ανά χώρα συστάσεις·
40. ζητεί την επανεξισορρόπηση του φορολογικού συστήματος ώστε να ευνοείται η απασχόληση και παράλληλα να φορολογούνται άλλες πηγές εισοδήματος, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προέρχονται από εξαιρετικά ρυπογόνες δραστηριότητες, προκειμένου να διασφαλιστούν ισχυρά συστήματα κοινωνικής προστασίας, να δοθούν κίνητρα για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, να μειωθούν οι ανισότητες και να εξασφαλιστούν επαρκή κεφάλαια για επενδύσεις· υπενθυμίζει ότι οι εργαζόμενοι και τα ευάλωτα και μεσαίας τάξης νοικοκυριά δεν θα πρέπει να επωμιστούν αδικαιολόγητα το κόστος της μετάβασης·
41. τονίζει τη σημασία ισχυρών συστημάτων εθνικής ασφάλειας και δικτύων ασφαλείας που συμπληρώνουν τα μέτρα δημιουργίας θέσεων εργασίας και διασφαλίζουν ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο, συμπεριλαμβανομένης της επαρκούς ελάχιστης εισοδηματικής στήριξης, χωρίς ηλικιακές διακρίσεις, επαρκών επιδομάτων ανεργίας, επαρκούς προστασίας του κατώτατου μισθού και άλλων μέτρων για την επαρκή στήριξη των εργαζομένων σε τομείς που επηρεάζονται από τη μετάβαση, σε συνδυασμό

με μέτρα δημιουργίας θέσεων εργασίας, ενεργά μέτρα ένταξης στην αγορά εργασίας και προσπάθειες επανεκπαίδευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους· τονίζει ότι η κοινωνική προστασία πρέπει να είναι επαρκής, προσβάσιμη και να εξασφαλίζει επίσημη και αποτελεσματική κάλυψη· τονίζει τη σημασία τα συστήματα κοινωνικής προστασίας να καλύπτουν επίσης τους αυτοαπασχολούμενους· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι μέχρι στιγμής η εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους⁵² υπήρξε άνιση και καλεί όλα τα κράτη μέλη να καλύψουν τα υφιστάμενα κενά όσον αφορά την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία, ιδίως ενόψει της πράσινης μετάβασης· καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει το ευρωπαϊκό μέσο προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) για τη στήριξη των συστημάτων μειωμένου ωραρίου εργασίας, του εισοδήματος των εργαζομένων και των εργαζομένων που θα απολυθούν προσωρινά στο πλαίσιο της πράσινης μετάβασης, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το αποτέλεσμα της τελικής έκθεσης αξιολόγησης⁵³ και λαμβάνοντας υπόψη ότι το SURE έχει διασφαλίσει 40 εκατομμύρια θέσεις εργασίας⁵⁴· τονίζει ότι μια οδηγία της ΕΕ για το επαρκές ελάχιστο εισόδημα θα μπορούσε να συμβάλει στον στόχο μείωσης της φτώχειας τουλάχιστον κατά το ήμισυ σε όλα τα κράτη μέλη έως το 2030 και να διασφαλίσει την ένταξη των ατόμων που απουσιάζουν από την αγορά εργασίας, σεβόμενη παράλληλα τις ιδιαιτερότητες των εθνικών συστημάτων κοινωνικής προστασίας, την αρχή της επικουρικότητας και τις αρμοδιότητες των κρατών μελών·

42. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να θέσουν τα θεμέλια για την ανάπτυξη οικολογικών συστημάτων κοινωνικής προστασίας σε εθνικό επίπεδο με χρηματοδοτική στήριξη από την ΕΕ, προκειμένου να ενισχυθεί η κοινωνική ανθεκτικότητα έναντι των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος μέσω της αντιμετώπισης των παρενεργειών των πράσινων πολιτικών στις θέσεις απασχόλησης και στις συνθήκες διαβίωσης· επισημαίνει ότι τα συστήματα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πτυχές: α) κοινωνική προστασία της υγείας για τα άτομα που πλήττονται από γεγονότα τα οποία συνδέονται με την κλιματική αλλαγή· β) προστασία κατά της ανεργίας, η οποία συμπληρώνεται από ενεργητικές πολιτικές εργασίας για τους εργαζομένους που χάνουν ώρες ή θέσεις εργασίας λόγω ακραίων κλιματικών συνθηκών ή συναφών συμβάντων, ή που απολύονται λόγω του κλεισίματος βιομηχανιών υψηλής έντασης άνθρακα· γ) προγράμματα δημόσιων έργων που παρέχουν χρηματική στήριξη ή στήριξη σε είδος και συμβάλλουν στην αποκατάσταση περιουσιακών στοιχείων και υποδομών, ενισχύοντας παράλληλα τις δεξιότητες και την απασχολησιμότητα των εργαζομένων· δ) παροχές κοινωνικής πρόνοιας για άτομα που πλήττονται από κλιματικούς κλυδωνισμούς, οι οποίες στηρίζουν το εισόδημα και την επισιτιστική τους ασφάλεια· και ε) συστήματα εγγύησης της απασχόλησης τα οποία δημιουργούν νέες ευκαιρίες για κοινότητες που δεν μπορούν πλέον να εξασφαλίσουν τα προς το ζην μέσω των προηγούμενων δραστηριοτήτων τους λόγω των μέτρων

⁵² Σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2019, σχετικά με την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους (ΕΕ C 387 της 15.11.2019, σ. 1).

⁵³ Έκθεση της Επιτροπής, της 2ας Ιουνίου 2023, με τίτλο «Έκθεση σχετικά με το ευρωπαϊκό μέσο προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) λόγω της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/672 του Συμβουλίου – Το SURE μετά τη λήξη ισχύος του: τελική εξαμηνιαία έκθεση» (COM(2023)0291).

⁵⁴ Ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης 2023, διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/news/2023-state-union-address-president-von-der-leyen-2023-09-13_en.

προστασίας του περιβάλλοντος·

43. σημειώνει ότι οι ενισχύσεις αυτές απαιτούν σημαντικές δαπάνες εκ μέρους των δημόσιων συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και ότι οι κυβερνήσεις θα πρέπει να επενδύσουν μαζικά· τονίζει ότι το ζήτημα των ενισχύσεων στους επηρεαζόμενους εργαζομένους θα πρέπει να παρακολουθείται τακτικά στο πλαίσιο των εθνικών εκθέσεων και των ανά χώρα συστάσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και των ασκήσεων εφαρμογής της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους·
44. σημειώνει με ανησυχία ότι οι εγγυήσεις για τη νεολαία δεν έχουν επιτύχει πλήρως μέχρι στιγμής τους στόχους τους και ζητεί ενισχυμένα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους αξιοποίησης των ευκαιριών που παρέχει το EKT+, για την προώθηση της απασχόλησης μέσω ενεργών παρεμβάσεων για την ένταξη στην αγορά εργασίας και τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων νεοεισερχομένων, τονίζοντας ότι τα μέτρα αυτά δεν θα πρέπει να αντικαθίστανται από περιόδους πρακτικής άσκησης·

Πραγματοποίηση επενδύσεων για τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας: ο ρόλος των επενδύσεων

45. αναγνωρίζει τη σημασία της διευκόλυνσης της πρόσβασης σε χρηματοδότηση για δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις και οργανισμούς που ανταποκρίνονται σε κοινωνικές, περιβαλλοντικές και εκπαιδευτικές ανάγκες, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα κενά δεξιοτήτων με τη ρητή προσδοκία μετρήσιμης κοινωνικής και περιβαλλοντικής απόδοσης, μεταξύ άλλων όσον αφορά την απασχόληση και τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας· υπενθυμίζει τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι οντότητες της κοινωνικής οικονομίας στην ανάπτυξη βιώσιμων προϊόντων και υπηρεσιών, στη δημιουργία θέσεων εργασίας, στη λειτουργία επιχειρηματικών μοντέλων χωρίς αποκλεισμούς και στην υποστήριξη των εργαζομένων ώστε να αναπτύξουν δεξιότητες προσαρμογής στη μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον και να στηρίξουν τον ρόλο των συνεταιρισμών και της κοινωνικής οικονομίας στη δίκαιη μετάβαση, προκειμένου να δημιουργηθεί αξιοπρεπής εργασία, παραγωγική απασχόληση και βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης για όλους·
46. χαιρετίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην παροχή επενδύσεων με αντίκτυπο, με την Επιτροπή να είναι ο μεγαλύτερος εκδότης κοινωνικών ομολόγων παγκοσμίως⁵⁵· εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη σαφήνειας σχετικά με το τι συνιστά «επένδυση με κοινωνικό αντίκτυπο» και για τον συνδεδεμένο κίνδυνο της ψευδεπίγραφης οικολογικής και κοινωνικής ταυτότητας· καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει ένα σαφές και εναρμονισμένο πλαίσιο για τις επενδύσεις με κοινωνικό αντίκτυπο, με βάση την αρχή της συμβατότητας των οικονομικών επιδόσεων με τις οικολογικές και κοινωνικές επιδόσεις·
47. τονίζει την ανάγκη διενέργειας ποιοτικών αξιολογήσεων των περιβαλλοντικών κινδύνων και των επιπτώσεων των εταιρικών πρακτικών, καθώς και του τρόπου με τον οποίο οι επιχειρήσεις διαχειρίζονται τις κοινωνικές τους ευθύνες και προσανατολισμού

⁵⁵ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/eu-borrower-investor-relations/funding-instruments_en

της ποιότητας και της ηθικής της εταιρικής διακυβέρνησης προς πιο υπεύθυνες και ηθικές πρακτικές που βασίζονται σε διαφανείς και αξιόπιστες πληροφορίες· επικροτεί, εν προκειμένω, την πρόσφατη πρόταση κανονισμού της Επιτροπής σχετικά με τη διαφάνεια και την ακεραιότητα των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση (ΠΚΔ) δραστηριοτήτων αξιολόγησης⁵⁶.

48. τονίζει τον κρίσιμο ρόλο και την ευθύνη του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα για τη διοχέτευση της χρηματοδότησης σε βιώσιμες επενδύσεις και τη μετάβαση σε μια ανθεκτική, απαλλαγμένη από τις ανθρακούχες εκπομπές και κλιματικά ουδέτερη οικονομία· υπογραμμίζει τον σημαίνοντα ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ως προς το θέμα αυτό και ζητεί να συνεχιστούν οι σημαντικές επενδύσεις σε έργα δράσης για το κλίμα και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας που έχουν απτά κοινωνικά οφέλη·
49. ζητεί την ταχεία δημιουργία ενός ταμείου ευρωπαϊκής κυριαρχίας, με νέα χρηματοδότηση της ΕΕ, για την κινητοποίηση επενδύσεων μεγάλης κλίμακας στην πράσινη τεχνολογία· τονίζει την προστιθέμενη αξία ενός νέου μέσου αυτού του τύπου για τη στήριξη των κρατών μελών που αντιμετωπίζουν δημοσιονομικούς περιορισμούς, την προστασία της συνοχής και της ενιαίας αγοράς από κινδύνους που προκαλούνται από την άνιση διαθεσιμότητα των κρατικών ενισχύσεων και τον συντονισμό της βιομηχανικής πολιτικής της ΕΕ· εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη φιλοδοξίας της πρότασης της Επιτροπής σχετικά με την πλατφόρμα «Στρατηγικές τεχνολογίες για την Ευρώπη», η οποία πρόκειται να χρηματοδοτηθεί πρωτίστως μέσω ανακατανομής των υφιστάμενων κονδυλίων με λίγα νέα κονδύλια της ΕΕ· προειδοποιεί ότι δεν υπάρχει ένδειξη επαρκούς χρηματοδότησης στην ΕΕ για την επίτευξη των στόχων του 2030⁵⁷· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει επαρκείς φιλοδοξίες και νέους πόρους ώστε να ανταποκριθεί στην κλίμακα των επενδύσεων που απαιτούνται για μια κυρίαρχη πράσινη βιομηχανία και οικονομία· ζητεί κάθε νέα χρηματοδοτική πρωτοβουλία της ΕΕ να προωθήσει τις αρχές της κοινωνικής και περιβαλλοντικής δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένης της δίκαιης κατανομής της απόδοσης των επενδύσεων, και να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στους εργαζομένους και τις ποιοτικές θέσεις εργασίας·
50. υπενθυμίζει ότι το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) παρέχει στήριξη για εδάφη και άτομα τα οποία βρίσκονται αντιμέτωπα με σοβαρές κοινωνικοοικονομικές και εργασιακές προκλήσεις που απορρέουν από τη διαδικασία μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη ενωσιακή οικονομία έως το 2050· επισημαίνει τη σημασία του για την αντιμετώπιση των κοινωνικών πτυχών της μετάβασης, ιδίως τη στήριξη των ατόμων που αναζητούν εργασία και των εργαζομένων που επηρεάζονται από την πράσινη μετάβαση· σημειώνει ότι το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης χρειάζεται επαρκείς χρηματοδοτικούς πόρους για να διασφαλίσει την αποτελεσματικότητά του όσον αφορά τη στήριξη της μετάβασης των περιφερειών προς την κλιματική ουδετερότητα· προτείνει την επέκταση και τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής και του προϋπολογισμού του ΤΔΜ· υπενθυμίζει, ωστόσο, ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι ολόκληρος ο προϋπολογισμός της ΕΕ εξυπηρετεί τους στόχους της δίκαιης

⁵⁶ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2023, σχετικά με τη διαφάνεια και την ακεραιότητα των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση (ΠΚΔ) δραστηριοτήτων αξιολόγησης (COM(2023)0314).

⁵⁷ Κίνδυνος μη επίτευξης των στόχων για το κλίμα και την ενέργεια με ορίζοντα το 2030 διαβλέπει το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, <https://www.eca.europa.eu/el/news/news-sr-2023-18>.

μετάβασης και ότι ένα ευρύτερο ΓΔΜ θα πρέπει να συμπληρώνει αποτελεσματικά τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα· καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει την προσβασιμότητα του ΓΔΜ για τις ΜΜΕ και να στηρίξει τα κράτη μέλη στην αποτελεσματική διαχείρισή του από τις εθνικές και περιφερειακές αρχές· υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να προχωρήσουμε στην πράσινη και τη δίκαιη μετάβαση, οι ικανότητες πρέπει να ενισχυθούν και να εφοδιαστούν με επαρκείς πόρους σε όλα τα επίπεδα, ιδίως στο επίπεδο των τοπικών και περιφερειακών διοικήσεων·

51. εκφράζει την ανησυχία του για τις επιπτώσεις των υψηλότερων επιτοκίων στις πράσινες επενδύσεις και τις σχετικές δυνατότητες δημιουργίας θέσεων εργασίας σε βιώσιμους τομείς·
52. καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να παρακολουθεί και να προωθεί τις επενδύσεις και την πρόσβαση στη χρηματοδότηση για την τόνωση της δημιουργίας ποιοτικών θέσεων εργασίας, την εκπαίδευση και την κατάρτιση για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στο πλαίσιο του NextGenerationEU, του MAA και του EKT+ με έμφαση στην πράσινη μετάβαση, και να διασφαλίσει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξακολουθεί να συμμετέχει ενεργά· επισημαίνει την ανάγκη ενίσχυσης της ικανότητας των δημόσιων διοικήσεων να διασφαλίζουν, μεταξύ άλλων, την αποτελεσματική απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ και την αποτελεσματική εφαρμογή της περιβαλλοντικής και κλιματικής νομοθεσίας· ζητεί αυξημένες επενδύσεις για την οικοδόμηση διοικητικών και τεχνικών ικανοτήτων σε τοπικό επίπεδο, μέσω της κατάρτισης και της χρήσης της τεχνικής βοήθειας που διατίθεται από διάφορα ταμεία της ΕΕ· υπενθυμίζει, για τον σκοπό αυτόν, τη σημασία επαρκούς διοικητικής ικανότητας και ίσης πρόσβασης στη χρηματοδότηση και στην ενημέρωση σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ·
53. τονίζει ότι οι επενδύσεις στους νέους έχουν θετικό αντίκτυπο στην απασχόληση των νέων και τη συμμετοχή τους στην κοινωνία και παράγουν μετρήσιμες κοινωνικές και οικονομικές αποδόσεις των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί, προωθώντας την οικονομική ανάπτυξη και επιτυγχάνοντας παράλληλα κοινωνικά αποτελέσματα· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των μέτρων στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων προγραμμάτων της ΕΕ, όπως οι ενισχυμένες εγγυήσεις για τη νεολαία, η ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά και οι εθνικές επενδύσεις και μέτρα για την προώθηση των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της ένταξης στην αγορά εργασίας σύμφωνα με τις δικές τους ανάγκες και τις ειδικές εθνικές συνθήκες·
  -
  - ◦

54. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η κλιματική αλλαγή έχει σοβαρές και θα έχει δυνητικά καταστροφικές συνέπειες. Είναι σημαντικό να αναστραφεί αυτή η τάση για τον πλανήτη μας, για τις μελλοντικές γενιές, καθώς και για την προστασία των θέσεων εργασίας και των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Αυτό θα απαιτήσει στρατηγικές μετριασμού και προσαρμογής σε όλους τους τομείς της οικονομίας μας. Η απανθρακοποίηση των οικονομικών τομέων θα προσφέρει ευκαιρίες για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, ιδίως στους τομείς της ενέργειας και της κυκλικής οικονομίας.

Το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων και η προτεινόμενη πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών δίνουν αρκετή έμφαση στον ρόλο των δεξιοτήτων κατά τη μετάβαση. Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων, η επανειδίκευση και η διά βίου μάθηση αποτελούν σε κάθε περίπτωση ζωτικής σημασίας στοιχεία για να διασφαλιστεί ότι η μετάβαση είναι πραγματικά δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς. Ωστόσο, η δίκαιη μετάβαση δεν αφορά μόνο την κατάρτιση και τις δεξιότητες.

Η πράσινη μετάβαση θα πρέπει να αποτελέσει ευκαιρία για την παροχή στους εργαζομένους περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας με σταθερή απασχόληση, δίκαιη αμοιβή και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, με τη συμμετοχή εργαζομένων και συνδικαλιστικών οργανώσεων σε κάθε στάδιο της διαδικασίας. Κατά τη μετάβαση σε μηδενικές καθарές εκπομπές, η εστίαση αποκλειστικά στις δεξιότητες και στον αριθμό των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται δεν θα είναι αρκετή για να εγγυηθεί η δικαιοσύνη, εάν η φτώχεια και η ανισότητα μεταξύ των εργαζομένων, η οικονομική ανασφάλεια και η επισφαλής εργασία συνεχίσουν να αυξάνονται. Απαιτούνται αλλαγές για να διασφαλιστεί η ανοδική σύγκλιση και να μην τεθεί σε κίνδυνο η ποιοτική απασχόληση.

Ταυτόχρονα, η δημόσια στήριξη προς τις επιχειρήσεις θα πρέπει πάντα να εξαρτάται από τον σεβασμό των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη μπορούν να έχουν ισχυρή καθοδηγητική επίδραση, διασφαλίζοντας ότι οι επιχειρήσεις που επωφελούνται από τη στήριξη της ΕΕ αναβαθμίζουν τις συνθήκες εργασίας τους και επενδύουν σε βιώσιμες θέσεις εργασίας.

Ένα είναι βέβαιο: ούτε ο δημόσιος ούτε ο ιδιωτικός τομέας μπορούν να εφησυχάζουν με την κατάσταση της αγοράς εργασίας στο πλαίσιο της μετάβασης. Μια δίκαιη μετάβαση συνεπάγεται ταχεία πρόβλεψη των αλλαγών —από εταιρική, κανονιστική και επενδυτική άποψη. Το σύστημα κινήτρων θα πρέπει να προωθεί τη δημιουργία ποιοτικών και βιώσιμων θέσεων εργασίας, ενώ θα πρέπει να αποφεύγονται οι επενδύσεις με αρνητικό περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπο.

24.7.2023

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

προς την Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

σχετικά με τη δημιουργία θέσεων εργασίας: δίκαιη μετάβαση και επενδύσεις με αντίκτυπο (2022/2170(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Matthias Ecke

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης καλεί την Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. πιστεύει ότι τα ταμεία της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, τα οποία αποσκοπούν στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή παραμένουν τα κύρια επενδυτικά μέσα της ΕΕ και είναι ζωτικής σημασίας για τη στήριξη της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και για την παροχή βοήθειας στους ανθρώπους και στις περιοχές που αντιμετωπίζουν τις μεγαλύτερες προκλήσεις, εξασφαλίζοντας ότι κανένας δεν θα μείνει πίσω, δεδομένου ότι μπορούν να διασφαλίσουν επενδύσεις σε πράσινες τεχνολογίες και σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και απασχόληση, καθώς και ευκαιρίες επανειδίκευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων στις περιφέρειες· υπογραμμίζει ότι τα ταμεία της πολιτικής συνοχής μπορούν να στηρίζουν τη δημιουργία νέων «πράσινων» επαγγελματών και να συμβάλουν στην τροποποίηση και επέκταση των υφιστάμενων επαγγελματών ώστε να συμπεριλάβουν νέες και διαφορετικές αρμοδιότητες και καθήκοντα που να συνδέονται με τη βιωσιμότητα και την προστασία του περιβάλλοντος·
2. εκφράζει την πεποίθηση ότι η ανάπτυξη μιας περιφερειακής προοπτικής για την πράσινη μετάβαση, στην οποία θα ενέχονται, ως εκ τούτου, τόσο οι τοπικές και περιφερειακές αρχές όσο και οι κοινωνικοί εταίροι και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, είναι απαραίτητη για τη δίκαιη μετάβαση προς μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα· υπενθυμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι συχνά σε μεγάλο βαθμό υπεύθυνες για την εφαρμογή πολιτικών σχετικά με την αξιοπρεπή εργασία, την ποιοτική απασχόληση και την κατάρτιση και ότι, ως εκ τούτου, η εδαφική διάσταση των πολιτικών αυτών έχει ζωτική σημασία· υπενθυμίζει, για τον σκοπό αυτό, τη σημασία της ισότιμης διοικητικής ικανότητας και πρόσβασης στη χρηματοδότηση και στην ενημέρωση σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ·
3. τονίζει ότι η πολιτική συνοχής της ΕΕ είναι σημαντική για την υποστήριξη των επιχειρήσεων κατά την πραγματοποίηση αυτής της μετάβασης, δεδομένου ότι τις στηρίζει κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η μετεγκατάσταση της δραστηριότητάς τους

εκτός των συνόρων της ΕΕ·

4. επικροτεί την έννοια της «δίκαιης μετάβασης», θεωρώντας ότι αποτελεί μια μοναδική αρχή που πρέπει να διέπει όλες τις πτυχές της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα· σημειώνει ότι απαιτείται μια φιλόδοξη, ολοκληρωμένη, ισότιμη και δίκαιη μετάβαση για την αντιμετώπιση των ακούσιων διανεμητικών επιπτώσεων της πράσινης μετάβασης, όπως οι μεγαλύτερες περιφερειακές ανισότητες, καθώς και άλλες οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ορισμένες περιφέρειες ως αποτέλεσμα της μετάβασης, όπως η μείωση της ανταγωνιστικότητας των εταιρειών σε συγκεκριμένους τομείς, η απώλεια θέσεων εργασίας, η συρρίκνωση του πληθυσμού και η διαρροή εγκεφάλων·
5. υπογραμμίζει ότι οποιαδήποτε χρηματοδότηση της ΕΕ θα πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων·
6. υπογραμμίζει την ποικιλομορφία των περιφερειών της Ευρώπης, καθεμία από τις οποίες έχει τις δικές της ειδικές εδαφικές, οικονομικές, υποδομικές και δημογραφικές προκλήσεις· τονίζει ότι δεν υπάρχει ενιαία λύση και ότι η στήριξη για μια δίκαιη μετάβαση, και ιδίως οι δράσεις που απαιτούνται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, πρέπει να προσαρμόζεται στα τοπικά και περιφερειακά χαρακτηριστικά, ανάγκες και φυσικές συνθήκες και να λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο στην περιφερειακή και τοπική ανταγωνιστικότητα· τονίζει, ως εκ τούτου, τη σημασία της ενίσχυσης του διαλόγου μεταξύ των εθνικών, τοπικών και περιφερειακών αρχών, καθώς και της διασφάλισης της διαβούλευσης με τους εκπροσώπους των εργαζομένων από τις πληγείσες περιφέρειες· υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να προχωρήσουμε στην πράσινη και τη δίκαιη μετάβαση, οι ικανότητες πρέπει να ενισχυθούν και να εφοδιαστούν με επαρκείς πόρους σε όλα τα επίπεδα, ιδίως στο επίπεδο των τοπικών και περιφερειακών διοικήσεων·
7. επισημαίνει ότι ένας από τους κύριους στόχους της δίκαιης μετάβασης θα πρέπει να είναι η προώθηση της επιχειρηματικότητας και η δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης για τους νέους σε περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα, προκειμένου να υποστηριχθεί η βιώσιμη ανάπτυξη αυτών των περιφερειών και να αποτραπεί η μείωση του πληθυσμού και η απώλεια επιστημονικού δυναμικού· υπενθυμίζει ότι τα χρηματοδοτικά κονδύλια της πολιτικής συνοχής και τα σχετικά χρηματοδοτικά μέσα μπορούν να διοχετευθούν στην κατάρτιση των νέων και των εργαζομένων στις περιφέρειες, η οποία τους παρέχει τις πρόσθετες δεξιότητες που απαιτούνται για τις νέες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται ή για τις θέσεις εργασίας που μετασχηματίζονται από την πράσινη μετάβαση·
8. παροτρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν την αναπτυξιακή παγίδα και τη στασιμότητα της ανάπτυξης σε αρκετές ευρωπαϊκές περιφέρειες αυξάνοντας την ελκυστικότητά τους και αντιδρώντας στο πρόβλημα της συρρίκνωσης του εργατικού δυναμικού, το οποίο συνδέεται με τη μείωση και τη γήρανση του πληθυσμού σε πολλά κράτη μέλη·
9. επισημαίνει ότι το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) αποτελεί βασικό μέσο της πολιτικής συνοχής, το οποίο στηρίζει τις περιφέρειες που επηρεάζονται από τη

μετάβαση προς μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών, με την οικοδόμηση μιας πιο βιώσιμης και διαφοροποιημένης οικονομίας, την κατάρτιση και την επανειδίκευση των εργαζομένων και τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων μέσω της έρευνας και της καινοτομίας· τονίζει ότι το ΤΔΜ μπορεί να προσφέρει μια γνήσια ευκαιρία για τη στήριξη των εργαζομένων που κινδυνεύουν να μείνουν άνεργοι λόγω της μετάβασης·

10. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΤΔΜ στηρίζει εδάφη μέσω επιχορηγήσεων σε τομείς που είναι πιο ευάλωτοι στις πιθανές συνέπειες της κλιματικής μετάβασης και έχει στόχο την ισόρροπη και ομοιογενή ανάπτυξη των περιοχών ενδιαφέροντος·
11. τονίζει ότι η διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των νέων μοντέλων τοπικής οικονομίας απαιτεί από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να προσφέρουν ποικίλες επιλογές προγραμμάτων σπουδών που να εστιάζουν στις ανάγκες της περιοχής, καθώς και αναβάθμιση των δεξιοτήτων σε μελλοντικούς τομείς ανάπτυξης, όπως οι μηδενικές καθαρές εκπομπές, η ανακύκλωση, η επαναχρησιμοποίηση, οι βιομηχανίες εξοικονόμησης πόρων και ενέργειας και οι συναφείς υπηρεσίες· πιστεύει ότι η κατάρτιση και η επανεκπαίδευση των εργαζομένων, η αναβάθμιση των δεξιοτήτων, η επανειδίκευση και η διά βίου εκπαίδευση πρέπει να διασφαλίζουν ότι κανείς, ανεξάρτητα από τον τομέα εργασίας του, το είδος της σύμβασής του, το φύλο ή τη γεωγραφική του θέση, δεν θα λησμονείται στην πορεία προς την πράσινη μετάβαση της ΕΕ·
12. υπογραμμίζει ότι το ΤΔΜ παρέχει στήριξη σε περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα, και, ειδικότερα, σε περιφέρειες που καταργούν σταδιακά την εξόρυξη άνθρακα και σε περιφέρειες παραγωγής χάλυβα· επισημαίνει ότι ο χάρτης πορείας για τη δίκαιη μετάβαση δεν είναι μια ενιαία λύση για όλες τις περιπτώσεις, λόγω των εγγενών ιδιαιτεροτήτων κάθε περιφέρειας που εξαρτάται από τον άνθρακα· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη τα σχέδια δίκαιης μετάβασης να λαμβάνουν υπόψη την πολυπλοκότητα των στοχευόμενων περιφερειών, συμπεριλαμβανομένων της δημογραφικής σύνθεσης και κοινωνικοοικονομικών παραγόντων, όπως οι γλωσσικές ικανότητες· τονίζει επιπλέον ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις αγροτικές περιοχές και στις περιοχές που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως τα νησιά, οι ορεινές, οι εξόχως απόκεντρες και οι παραμεθόριες περιφέρειες, όπως ορίζονται στα άρθρα 174 και 349 ΣΛΕΕ, καθώς οι περιφέρειες αυτές πλήττονται ήδη από μειωμένη πρόσβαση σε δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες και ευκαιρίες απασχόλησης και από χαμηλότερη οικονομική ανάπτυξη·
13. σημειώνει ότι το ΤΔΜ χρειάζεται επαρκείς χρηματοδοτικούς πόρους για να διασφαλίσει την αποτελεσματικότητά του όσον αφορά τη στήριξη της μετάβασης των περιφερειών προς την κλιματική ουδετερότητα· προτείνει να επεκταθεί και να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής και ο προϋπολογισμός του ΤΔΜ ώστε να συμπεριληφθούν και άλλοι βιομηχανικοί τομείς και περιφέρειες που επηρεάζονται στον ίδιο βαθμό από την πράσινη μετάβαση· υπενθυμίζει, ωστόσο, ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι ολόκληρος ο προϋπολογισμός της ΕΕ εξυπηρετεί τους στόχους της δίκαιης μετάβασης και ότι ένα ευρύτερο ΤΔΜ θα πρέπει να συμπληρώνει αποτελεσματικά τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα·
14. πιστεύει ότι οι επενδύσεις με κοινωνικό αντίκτυπο δεν υποκαθιστούν τις δημόσιες κοινωνικές δαπάνες· υπογραμμίζει, ωστόσο, τη σημασία της ενίσχυσης των ικανοτήτων

των οργανώσεων της κοινωνικής οικονομίας με την κινητοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων για την προετοιμασία της πράσινης μετάβασης· σημειώνει ότι οι ΣΒΑ μπορούν να συμπληρώσουν τα ταμεία συνοχής για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκύπτουν στην πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα, να συμβάλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική διαφοροποίηση εντός των περιφερειών και να στηρίξουν την ενίσχυση της βιωσιμότητας του μετασχηματισμού και της οικονομικής ανάπτυξης, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν μετρήσιμες κοινωνικές επιπτώσεις στην ένταξη, την ισότητα, τις δεξιότητες και την απασχόληση και τη διαχείριση των δημογραφικών αλλαγών· καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεργαστούν, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ΣΒΑ θα αντιμετωπίζουν, στο πλαίσιο της πράσινης και δίκαιης μετάβασης, τις περιφερειακές ανισότητες στις αγορές εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης, ιδίως στις λιγότερο ανεπτυγμένες, αγροτικές και απομακρυσμένες περιφέρειες, προκειμένου να διασφαλιστεί η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή· υπογραμμίζει ότι οποιαδήποτε προσαρμογή του νομικού, κανονιστικού και οικονομικού πλαισίου για τις επενδύσεις με κοινωνικό αντίκτυπο πρέπει να πληροί αυτές τις απαιτήσεις·

15. σημειώνει ότι η πράσινη μετάβαση έχει έντονη τη διάσταση του φύλου, καθώς οι γυναίκες τείνουν να υποεκπροσωπούνται σε πράσινες θέσεις εργασίας και οι άνδρες τείνουν να επηρεάζονται περισσότερο από την εξαφάνιση θέσεων εργασίας υψηλής έντασης άνθρακα· υπογραμμίζει, ως εκ τούτου, την ανάγκη να λαμβάνεται υπόψη η διάσταση του φύλου κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών μετάβασης, ώστε να αποφεύγεται η διεύρυνση του χάσματος εντός των τοπικών αγορών εργασίας· υπενθυμίζει τη σημασία της οικονομίας της φροντίδας και του τομέα της φροντίδας (όπως η παιδική φροντίδα κατά τα πρώτα έτη και η μακροχρόνια φροντίδα) για μια κοινωνικά δίκαιη πράσινη μετάβαση, καθώς πρόκειται για γυναικοκρατούμενο τομέα εργασίας στον οποίο η δημιουργία θέσεων εργασίας είναι απαραίτητη για την αναδιανομή της μη αμειβόμενης εργασίας φροντίδας, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για να διασφαλιστεί ότι οι γυναίκες θα έχουν ίσες ευκαιρίες απασχόλησης κατά τη μετάβαση·
16. σημειώνει, επιπλέον, ότι η εξαφάνιση θέσεων εργασίας υψηλής έντασης άνθρακα ενδέχεται να έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο στις παλαιότερες γενιές και στα άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, και υπογραμμίζει την ανάγκη για μια προσέγγιση με βάση τα θεμελιώδη δικαιώματα σε όλες τις πολιτικές πράσινης μετάβασης, ώστε να διασφαλιστεί η ένταξη των εν λόγω ομάδων·
17. παραμένει πεπεισμένο ότι μια δίκαιη μετάβαση έχει τη δυνατότητα όχι μόνο να μετατρέψει την ΕΕ σε μια επιτυχημένη οικονομία μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών, αλλά και να την καταστήσει παγκόσμιο μοντέλο για αυτόν τον εκ των πραγμάτων αναγκαίο μετασχηματισμό· ζητεί να κινητοποιηθούν νέα κονδύλια της ΕΕ για τις αναγκαίες επενδύσεις της ΕΕ με ισχυρή εδαφική διάσταση· επισημαίνει ότι η πολιτική συνοχής αποτελεί βασικό εργαλείο στην πορεία προς μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών και πιστεύει ότι η συζήτηση σχετικά με το μέλλον της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027 και της χρηματοδότησης για την περίοδο 2028-2035, πρέπει να καθοδηγείται, μεταξύ άλλων, από την ανάγκη για παροχή βοήθειας στα κράτη μέλη σε αυτή την πορεία, προκειμένου να προωθηθεί, μεταξύ άλλων αποτελεσμάτων, η αποτελεσματικότερη απορρόφηση των πόρων από τις περιφερειακές και τοπικές

κοινότητες υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι ενόψει της πράσινης μετάβασης και των προκλήσεων που ανακύπτουν από αυτήν, η μελλοντική πολιτική συνοχής χρειάζεται ισχυρή και κατάλληλη χρηματοδότηση.

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	19.7.2023
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 29 - : 0 0 : 6
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	François Alfonsi, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Benjumea Benjumea, Franc Bogovič, Vlad-Marius Botoș, Corina Crețu, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Matthias Ecke, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Martina Michels, Alin Mituța, Dan-Ștefan Motreanu, Denis Nesci, Niklas Nienass, Andrey Novakov, Alessandro Panza, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solis Pérez, Irène Tolleret
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Karolin Braunsberger-Reinhold, Carlos Coelho, Rosanna Conte, Herbert Dorfmann, Sandro Gozi, Ana Miranda, Yana Toom, Stefania Zambelli
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Carlo Fidanza

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

29	+
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Franc Bogovič, Karolin Braunsberger-Reinhold, Carlos Coelho, Christian Doleschal, Herbert Dorfmann, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Dan-Ștefan Motreanu, Andrey Novakov
Renew	Vlad-Marius Botoș, Sandro Gozi, Alin Mituța, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret, Yana Toom
S&D	Adrian-Dragoș Benea, Corina Crețu, Matthias Ecke, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Marcos Ros Sempere
The Left	Martina Michels
Verts/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Ana Miranda, Niklas Nienass, Caroline Roose

0	-

6	0
ECR	Carlo Fidanza, Denis Nesci
ID	Rosanna Conte, Alessandro Panza, André Rougé, Stefania Zambelli

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

- + : υπέρ
- : κατά
- 0 : αποχή

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	25.10.2023
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 36 - : 6 0 : 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	João Albuquerque, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Milan Brglez, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Margarita de la Pisa Carrión, Özlem Demirel, Klára Dobrev, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Λουκάς Φουρλάς, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Στέλιος Κυμπουρόπουλος, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoș Pîslaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Monica Semedo, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Marianne Vind, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Alexander Alexandrov Yordanov, Aurore Lalucq, Eugenia Rodríguez Palop
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Sirpa Pietikäinen, Caroline Roose

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

36	+
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, David Casa, Λουκάς Φουρλάς, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Στέλιος Κυμπουρόπουλος, Miriam Lexmann, Sirpa Pietikäinen, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Jordi Cañas, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Max Orville, Dragoș Pîslaru, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Marc Angel, Gabriele Bischoff, Milan Brglez, Ilan De Basso, Klára Dobrev, Estrella Durá Ferrandis, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Aurore Lalucq, Daniela Rondinelli, Marianne Vind
The Left	Özlem Demirel, Eugenia Rodríguez Palop, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Caroline Roose

6	-
ECR	Chiara Gemma, Margarita de la Pisa Carrión, Elżbieta Rafalska, Pirkko Ruohonen-Lerner
ID	Dominique Bilde, Elena Lizzi

0	0

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή